VIKTORÍN ŠULC

Monstru podoben

PANOPTIKUM SEXUÁLNÍCH VRAŽD 3.

S DOVĚTKY ŠÉFA MORDPARTY JIŘÍHO MARKOVIČE

VIKTORÍN ŠULC

Monstru podoben

Monstru podoben

VIKTORÍN ŠULC

PANOPTIKUM
SEXUÁLNÍCH VRAŽD

3.

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Viktorín Šulc, Jiří Markovič, 2019, 2025
Photos © Vlasta Luťanská, Pavel Šmejkal a archiv autora, 2019, 2025
Cover © Lukáš Tuma, 2019, 2025
Czech Edition © Nakladatelství Epocha, Praha 2019, 2025

ISBN 978-80-278-0235-7 (print)

ISBN 978-80-278-1552-4 (ePub)
ISBN 978-80-278-1553-1 (mobi)
ISBN 978-80-278-1554-8 (pdf)

Jekot a tma… Když ho sem tenkrát přivezli, do Státní nemocnice pro duševně choré zločince, vnímal jen temnotu a hlasité ječení. Tma vládla v jeho nitru, tam, co se vždycky ukrýval před skutečným světem. A jekot? To byly hlasy zlých duchů. Snažili se ho v oné tmě najít, dotírali na něj hrozbami.

Robert Bloch, *Psycho II*

Přišly dny vyšetřování, kdy se v případu zdánlivě nic nedělo. Dny plné ničeho… Dny jako zaběhnutí psi.

HBO, *Temný případ*

Obsah

Sny o krvi… Ale které jsou ty pravé? 9

Krok do tmy 38

Slečna Smrt. 107

Vražda přes kopírák 177

Hračky v koutě. 209

Tajemství vyhaslých očí 279

Lovci osamělých dívek 322

Balada o mrtvých a studni 384

Místo modliteb rdousil 417

Vražda kvete v každém věku 494

Prolog

Sny o krvi… Ale které jsou ty pravé?

„Ve zlomku vteřiny jsem si uvědomila, že přesně ví, jak musí moje hrdlo zmáčknout, aby mě rychle ochromil. Byl to rychlý, účinný hmat, rázem jsem nemohla křičet ani dýchat… Všechny věci, které mi upadly na zem, nechal bez povšimnutí. Neměl ani snahu mě svlékat nebo něco podobného… Já jsem přesvědčena, že mu šlo jen o to, aby mě zabil. Co by dělal pak, až bych byla mrtvá – kdo ví?“

(z výpovědi jedné oběti sériového sexuálního predátora Olexandra Kravze)

„Nejde o primárně agresivní osobnost. Přítomnost strukturované sexuální deviace neprokázána… Velmi jsme zvažovali přítomnost specifické sexuální agresivity nebo sadismu, neboť stíhaná trestná činnost – opakované napadení mladých neznámých žen s vynucenou sexuální interakcí – k tomu dává předpoklady. V sexuální anamnéze stejně jako při opakovaném PPG vyšetření jsme však nezjistili nic, co by pro tuto sexuální úchylku svědčilo… Nezjišťujeme ani přítomnost typických sadistických rituálů.“

(z forenzního posudku zkoumání duševního stavu Olexandra Kravze)

Vítejte!

Panoptikum sexuálních vražd pro vás, vážení návštěvníci, otevírá už třetí tajemnou, hrůzyplnou – a především – tragickou chodbu!

Má název *MONSTRU PODOBEN*.

Zhruba tři desítky zajímavých případů čekají na čtenáře nového dílu:

Mimořádné – v pravdě monstrózní – kriminální kauzy, především z období konce minulého století, nás zavedou k prázdninovému

školnímu hřišti, ale také na největší pražský hřbitov, kde mezi vznešenými, byť omšelými patricijskými hrobkami *jaksi přebývá* jedna mrtvola. Čerstvá mrtvola.

Dále na střechu věžového domu, kam zdánlivě nemá nikdo přístup – pravda, s výjimkou neznámého vraha…

Rovněž do sklepa, samozřejmě i do lesa a také ke studnám, které zdaleka neobsahují jen čirou vodu.

Budeme se pohybovat v blízkosti důvěryhodně vystupujícího postaršího muže, bezmocně ťukajícího kolem sebe bílou holí. Může slepec vraždit?

Možná budeme překvapeni, jak dojemné, vstřícné či intimní inzeráty si dokáží vyměnit lidé pobírající už drahná léta starobní důchod. Někdy to ovšem končívá kalhotkami obtočenými a utaženými kolem milenčina hrdla.

Není divu, že dopad a rozměr několika vražd, zařazených do tohoto svazku *Panoptika* – v dobré víře o naprosté výjimečnosti a výlučnosti kauzy – zhodnotili novináři, ale i mnohem uvážlivější kriminalisté či soudci:

„Tento čin nemá obdoby."

Svým způsobem měli dotyční lidé pravdu: Tyto vraždy skutečně nemají v historii analogického souputníka. Jsou a nejspíš navždy – doufejme – zůstanou děsivým originálem.

Kdo ale přesně změří a propočítá příslušnou porci bestiality, monstróznosti a šoku veřejnosti?

Lze vůbec sestavit žebříček zvrácenosti?

Scéna zločinu připomínala horor

„Zdání klame."

O šálivých dojmech prvního pohledu často hovořil slavný psychoanalytik Carl Gustav Jung. Stará čtenářská vzpomínka mi zase napovídá, že obdobně se vyjádřil i Léon Clifton, v řadách obecného čtenářstva kdysi tak oblíbený soukromý detektiv.

Zdání klame… Ostatně Cliftonův ryze moderní a autentický „kolega", policejní vyšetřovatel z masa a kostí, konstatuje cosi velmi podobného:

„Nikoli všechno, co vypadá jako sexuální vražda, sexuální vraždou doopravdy je!"

V minulém díle *Panoptika* tak se skepsí zkušeného praktika prohlásil šéf severomoravské mordparty plukovník JUDr. Luboš Valerián, Ph.D. Šlo vlastně o leitmotiv jednoho z jeho vydařených epilogů.[1]

Připomenul v něm kauzu ze září 1988, kdy v Ostravě-Porubě objevili ranní chodci poblíž školního hřiště, v křoví mezi stromy, zkrvavené a zohavené ženské tělo, spočívající v bizarní poloze.

„Byl to ostatně šok i pro zkušené kriminalisty z výjezdové skupiny. Podle pozdějšího pitevního protokolu neslo tělo jedenáct bodných a řezných ran…

Všechny měly vitální charakter – na rozdíl od posmrtného poranění při odříznutí levého prsu, oddělení vnějšího genitálu či rozsáhlé řezné rány ve stydké krajině. Odříznuté části ležely pohozené na místě činu, nedaleko od těla mrtvé ženy.

Nešlo jen o způsob zohavení, i další podoba místa nálezu vypovídala jasně, že máme před sebou vraždu spáchanou sexuálním deviantem nejhrubšího zrna.

Zcela nahá žena ležela na zádech, se široce rozpaženýma rukama, nohy měla zvednuté pod úhlem 45 stupňů a opíraly se v jakoby lascivní, nastrojené póze o spodní větve okolního křovinatého porostu."

Tolik rozehrání situace. Analogicky nám mohou předchozí řádky připomenout brněnský mord z ledna 1981, spadající do kauzy pětinásobného sadistického vraha Ladislava Hojera[2] (nahá oběť, poškození těla v oblasti prsou a genitálu), nebo ještě mnohem starší

---

[1] Viz Panoptikum, 2. díl, *Na první pohled…*, str. 561, resp. L. Valerián, V. Šulc: *Bratrstvo tajných hrobů*, Nakladatelství Epocha 2006 a 2012.

[2] Viz Panoptikum, 1. díl, kapitola *Holky pod kytky.*

kauzu Svatoslava Štěpánka[3] z Roudnice nad Labem, umanutého na ženské prsy.

Dopřejme si malé *opáčko*:

Nezaměstnaný zahradník usmrtil v dubnu a květnu roku 1936 tělnatou mlékařku i mnohem mladší a hubenější studentku: „Oba prsy Třískové jsem odřízl v jednom kuse, zajímalo mě, jak vypadají zevnitř… Taky Jiřině **Šťastných** bych je odřízl, chtěl jsem prozkoumat, jak vypadají prsy mladé ženy."

Na rozdíl od Štěpánka nepředstavoval sklenář Hojer *vědecký* typ. Řešil věc jinak, měl totiž kanibalské sklony. Asi po týdnu odříznuté kusy těla z brněnské oběti vytáhl ze své ledničky v pražském Motole, uvařil ve slané vodě a část snědl s dopomocí ostré francouzské hořčice a křenu. „Byl jsem na to zvědavej. Ale žádnej pošmak to nebyl." Rozmrzele, jakoby v záchvatu podivného estétství, vyhodil do kontejneru použitý hrnec…

Dva historické případy z minulého století patří v rámci našeho vyprávění k těm nejotřesnějším. **Jak k nim přináleží – nebo naopak – jak se vymyká „epilogová" kauza z Ostravy-Poruby?**

Nakonec se ukázalo, že mord zapříčinila opilecká hádka dvou bývalých partnerů: Čestmír Kusý ubodal loveckým nožem exmanželku Zdenu. Když zjistil, že žena je mrtvá, přesně řečeno, že jejím usmrcením vykročil směrem k dlouholetému kriminálu, pomstil se oběti drsným zohavením jejího těla v intimních partiích.

Kusý, explozivní psychopat s tak silnými afekty agrese a zuřivosti, že laikům v jeho okolí to připomínalo až mrákotné epileptické záchvaty, nebyl sexuální deviant. Svůj čin postupně popsal v pěti čím dál hloupějších a neuvěřitelnějších verzích, vždy se však opakovala jedna věta:

„Měl jsem před očima mlhu…"

Před devatenáctiletým trestem ho rozhodně neuchránila.

---

[3] Viz Panoptikum, 1. díl, kapitola *Dům hrůzy.*

Ta kreatura musí být dopadena!

Zdání klame, konstatuji ještě jednou.

Paradox v rozporu prvního dojmu a později zjištěné reality se mi totiž při práci na třetím panoptikálním díle připomněl několikrát:

Pachatel, který mlátil kuchyňskou paličkou na maso do hlavy nezletilou dívku a následně ji ubodal nožem, nebyl sadistický pedofil.

Vysvlečená mrtvola zardoušené ženy, která se v minulosti profesně stýkala s psychicky narušenými a deviovanými jedinci, nepředstavovala oběť sexuálního agresora.

A do třetice?

„Lidská kreatura, která tu vraždila, musí být dopadena," s patřičnou dávkou zloby procedil mezi zuby člen policejní výjezdové skupiny.

Emoce ostříleného kriminalisty byly pochopitelné, polonahá mrtvolka nezletilého chlapce měla ústní dutinu zasypanou pískem, úchylnost zločinu bizarně dekorovala bílá houba pečírka, ležící těsně vedle rtů oběti…

S vyděšenou veřejností zacloumaly značné emoce! A jaká byla realita? Ne, úlevu rozhodně nečekejme…

Třebaže se nejednalo o sadistický zločin, po rozkrytí pachatelových pohnutek hrůza ani trochu nevyvanula. Jen se k ní přidal smutek z toho, kam až společnost dokázala poklesnout, jak bědný je *modus vivendi* některých jejích členů, bez ohledu na věk.

Jednu dosti košatou poučku si však musíme pro čtení dalších stránek této knihy vštípit do paměti:

Leckterá bestiální vražda může obsahovat efektní, nicméně klamný barvotisk sexuální úchylky, ponejvíc sadismu.

Umí zasvítit jako bludička nad bažinou. Snadno dokáže – aspoň zpočátku – svést ošáleného poutníka ze správné cesty!

Jenomže…

Omyl, vzniklý až hororovou atmosférou místa činu ve školní zahradě, která zkreslila primární pohled přítomných kriminalistů, je snadno k pochopení.

Jak si ale vysvětlit zarážející rozpory provázející kauzu vysoce nebezpečného sadistického predátora Ukrajince Olexandra Kravze?[4]

Konkrétně šlo o rozdílná stanoviska znalců zkoumajících a hodnotících duševní stav pachatele, který na území hlavního města v rozmezí necelých dvou měsíců spáchal – citujme obžalobu – jednu vraždu, pět pokusů vraždy a několik znásilnění, resp. loupeží.

Jak si odlišnost expertiz vysvětlit?

Pachatelé dobra

Na první pohled můžeme konstatovat, že od roku 1990 práva obhajoby neustále posilují.

Je nabíledni, že advokátská lobby v parlamentu (a na ministerstvu spravedlnosti) od devadesátých let minulého století nezahálela – a nezahálí.

Navíc se vždycky najde v poslanecké sněmovně či senátu pár intelektuálsky založených *pachatelů dobra*, kteří sice danému problému zas tolik nehoví, o to víc jsou upřímně přesvědčeni, že napomáhají Lidským Právům.

Děje se tak za spokojeného mručení vždy spolehlivě přihlouplých pseudohumanistů. Ani jedněm, ani druhým nejde o spravedlnost, natož o bezpečnost takzvané slušné většiny obyvatelstva… Takové pojmy se totiž s jejich vnímáním světa často a příkře míjejí!

Internovat včas duševně nemocného člověka, který je postupem času víc a víc nebezpečný svému okolí? *Jaká hrůza!*

Eliminovat dostatečně rychle sexuálního devianta, který v naplňování svých zcestných tužeb očividně přitvrzuje? *Jaká nespravedlnost!*

Zatímco logicky uvažující, ale mlčící majorita to považuje za normál, paladinové svérázné humanity začnou rázem bít v médiích na poplach:

Nekriminalizujte nemocné lidi! Zasluhují ohled, léčbu, nikoli zavržení!

---

[4] Viz Panoptikum, 3. díl, kapitola *Místo modliteb rdousil.*

Pokud se jich zostra zeptáte, co zasluhují mrtvé oběti jejich chráněnců, nafouknou uraženě obličej – ale stejně je nezvikláte…

Je přece o tolik vznešenější bojovat za práva minorit, jedno jestli obskurních či problematických!

Nenávist z něj přímo čišela

V našem soudnictví jsme si už také zvykli na příkrou protichůdnost znaleckých posudků.

Již ani neudivuje, nanejvýš hořce rozesměje, když jedny expertizy vyznějí „zcela jasně" ve smyslu obžaloby, druhé málokdy zapřou, že si je zaplatil sám obžalovaný.

Nic takového se ovšem v případu stavebního dělníka Kravze neodehrálo. První garnituru znalců nominoval vyšetřovatel, druhou soudce, když prostudoval trestní spis. Sterilita prvního „negativního" posudku, citovaného v úvodu tohoto Prologu, totiž bila do očí!

Jistě, pachateli šlo primárně o peníze, o majetkový prospěch. Tím taky pokaždé začínal… Jenomže surovost a neúcta k lidskému životu, násobená jakýmsi velmi drsným, sexuálně sadistickým *bonusem*, ze stránek vyšetřovacího spisu přímo přetékala:

„Měla jsem z něj strach. Bála jsem se ho, choval se jako gauner, nenávist z něj doslova čišela," vypověděla další z jeho obětí.

A co konstatovala žena, která ze strachu o svůj život přeplavala březnovou Vltavu?

„Jako by mu bylo divné, že pořád žiju, rdousil mě, mlátil mne pěstmi do hlavy, chtěl mi zlomit vaz. Nejmíň dvacetkrát mi řekl, že mě zabije. Znělo to tak přesvědčivě, že jsem nakonec do té Vltavy šla."

Jak je možné, že znalci hned napoprvé neklasifikovali Kravze jako devianta, jako sadistu?

Jsem přesvědčen, že čtenářský prožitek z této mimořádné kriminální kauzy bude zajímavý i poučný!

Takoví jsme byli…

Vraťme se ještě k případu starému více než třicet let. Jde vlastně o jakýsi justiční seriál s genezí v osmdesátých letech minulého století, který průběžně ožíval a ožívá, soudně i mediálně, v půli devadesátých let, pak v roce 2000 – a znovu v roce 2017.

Klíčovou roli, kromě sporného sexuálního devianta a nesporného zločince a násilníka, v něm sehrála tehdejší prezidentská kancelář.

Disident Václav Havel představoval pro společnost morální autoritu. Jako umělec světové proslulosti měl v boji s tupým, zato mstivým komunistickým režimem o něco ulehčenější situaci – aspoň ve srovnání s méně známými, v podstatě anonymními „podvratnými živly", působícími v okresních městech či na venkově.

Nicméně o jeho statečnosti a odvaze nelze pochybovat, stejně jako o správnosti, že právě na něho padla v prosinci 1990 prezidentská sudba.

Jenomže… Jenomže!

O tragické nesmyslnosti Havlovy generální amnestie z počátku roku 1990, hraničící s trestným činem obecného ohrožení, jsem se několikrát zmínil v minulém díle.

Dnes dodám, že prezident Havel neměl pokaždé štěstí na lidi kolem sebe. Že pod vlajkou humanity a nápravy totalitních poměrů nechal volnou ruku jedincům, kteří si takovou výsadu rozhodně nezasluhovali.

Konkrétně mám na mysli JUDr. Janu Chalupovou, dámu nebezpečně prodchnutou pseudohumanismem. Bohužel taky někdejší důležitou pracovnici Kanceláře prezidenta, přesně vzato ředitelku odboru pro styk s veřejností, zabývajícího se mimo jiné žádostmi o milost.

O drsně káravém, až řvavém vystoupení paní Chalupové před nastoupeným „poddanským" kolegiem znalců z odvětví soudní psychiatrie, sexuologie a psychologie – pod jednotícím heslem „Sloužili

jste totalitě, máte špinavé ruce i pověst!“ – se nejspíš ještě dnes vyprávějí za dlouhých seminárních večerů historky.[5]

Dnes už s úsměvnou úlevou… Ovšem v devadesátých letech paní doktorka Chalupová ráda pouštěla hrůzu. Moc ráda! Taky na to měla *gebír*!

A co *právo na omyly*?

Jaký podíl měla tato žena na restartu zločinecké dráhy Zdeňka Rangla (narozen 1968)?

Mateřskou výchovou ke kriminálu

„Sny o krvi mívám dost často. Zdálo se mi třeba, že jsem šel do cukrárny pro kafe. Lidi mi nadávali, že předbíhám frontu. Tak jsem vzal kuchyňskej nůž a vrazil jsem ho do jednoho po druhým v tý frontě. Byli v ní muži i ženy, teklo hodně krve.“

Tato upřímná slova pronesl v roce 1986 pozoruhodný delikvent Zdeněk Rangl.

Dosti smutná, každopádně mezinárodně platná poučka o nevhodné, špatné, či dokonce katastrofální rodinné výchově, kterou v dětství prošli mnozí „proslulí“ zločinci, platila i v jeho případě.

Na Zdeňkově výchově se podílela především matka, a to způsobem značně otřesným. Alkoholička, která si každou chvíli přivedla domů nového *strejdu*, měla zřejmě sadistické vlohy.

Jedna z příbuzných vypověděla na policii, že malého Zdeňka matka zmlátila tak, až se podělal. Poté mu nacpala výkaly do úst a zbila ho znovu…

---

[5] Forenzní psycholožka Štěpánka Tůmová mi s odstupem času řekla: „Doktorka Chalupová několikrát zopakovala, že Rangl není zločinec, že se jedná o *nehlazené dítě*. Musím říci, že se tenhle termín v naší branži ironicky vžil a několikrát, když do bohnického pavilónu číslo 17 přivezli nějakého pachatele mimořádně brutálního zločinu, říkali jsme: *No jo, další nehlazené dítě…*“

Není divu, že v psychice beztak už živého a zlobivého kluka se cosi nenávratně zkřivilo. Jako školák byl Rangl svými lumpárnami pověstný. Vůči spolužákům se choval agresivně, dopouštěl se rozsáhlé majetkové trestné činnosti.

Choval se jako pravý suverén, se zlodějnami si nedal pokoj ani po dosažení trestní odpovědnosti. Poprvé stál před soudem v říjnu 1983, pouhých pět měsíců po svých patnáctých narozeninách. Tehdy ještě vzala justice ohled na nízký věk obžalovaného, *zlobivý* kluk dostal milosrdné dva roky podmíněně.

Jenomže neobstál, přesně řečeno na podmínku zvysoka kašlal a kradl dál. Takže si v červenci 1984 vyslechl další soudní verdikt: úhrnný, už nepodmíněný trest odnětí svobody v délce tří roků. K jeho výkonu Rangl putoval do Nápravně výchovného ústavu pro mladistvé v Libkovicích.

Ani v kriminále se člověk neschová před následky svých činů. Těch lumpáren nakonec vyplavalo na Rangla ještě víc. Skončila doba hájení, nebylo proč váhat ani otálet, natož šetřit zpupného frajírka…

V únoru 1985 si mladík vyslechl verdikt nového *flastru* – tři a půl roku! Spolu s prvním trestem to už dohromady dělalo pět a půl roku kriminálu.

Kladivo a tužka

Na pracovišti zvláštního oddělení nepanovala dne 23. dubna 1986 dobrá nálada. Třem mladistvým vězňům hodnotili vězeňští dozorci pracovní výkon kolektivně – a byl to právě Rangl, kterému se nedařilo plnit normu.

Tvrdě se pohádal s dalším libkovickým spoluvězněm Martinem F., a vyhrožoval mu dokonce smrtí. Další mrzutost znamenalo, když během polední přestávky svorně prošmejdili tři cely v bezvýsledné snaze najít a ukrást dalším mladým trestancům cigarety.

Nikotinový *absťák* zřejmě zadělal na nový svár. Hádka, kdo na koho musí dělat, propukla znovu a Rangl ji tentokrát řešil několika ranami

pěstí do Martinova obličeje. Když napadený mladík upadl, kopl ho Rangl několikrát nohou v pracovní obuvi do obličeje.

„To mě radši doraž kladivem!“ řval bolestí Martin.

Inspirativní slova! Rangl se věru nenechal dlouho přemlouvat. Okamžitě uchopil kladivo o váze 1,5 kg a zezadu udeřil soupeře vší silou do hlavy. Martin spadl v bezvědomí na břicho a z hlavy mu tekla krev.

Další z přítomných vězňů chtěl přivolat signalizací pomoc. Ale Rangl mu pohrozil kladivem: „Jestli to uděláš, skončíš stejně jako on!“ Signalizační tlačítko zmáčkl až po dlouhé chvíli sám Rangl.

K jeho překvapení ovšem Martin nezemřel. „Fakt jsem si myslel, že je už po něm,“ doznal později násilník. Když se krátce po činu převlékal za dozoru vězeňské ostrahy z montérek do tepláků, nikomu neušly čerstvé známky Ranglovy poluce.

„Jo, je možný, že se mi to stalo, když jsem ho bacil. Nikdy předtím jsem takový pocit rozkoše nezažil. Šlo mi o to, vidět ho krvácet a chcípat. Tryskala mu krev z pusy, z nosu, a když mu začala stříkat zezadu z hlavy, bylo mi dobře u srdce i celkově. Jako by ze mě spadlo deset kilo.“

Lékařská zpráva konstatovala, že Martin F. utrpěl mj. tržnězhmožděnou ránu na temeni hlavy o délce 5–7 cm, otevřenou vpáčenou zlomeninu temenní kosti velikosti 3 × 4 cm, prolomenou do hloubky 1,5 cm, stejně tak zlomeninu spodní čelisti.

Rangl, coby čerstvě obviněný z pokusu o vraždu, putoval do pražských Bohnic, aby se tu podrobil psychiatrickému, psychologickému a sexuologickému zkoumání.

Blbeček ze všech nejvhodnější

Od svého příchodu na pavilon č. 17 terorizoval Rangl slabší jedince. Jeho jednání vyvrcholilo 11. srpna 1986. Odvedl spoluvězně Oldřicha M. (narozen 1947) do rohu cely a zde ho srazil na zem. Když nešťastník, trpící podle všeho intenzivní vazební psychózou, ležel na zádech, bodl ho Rangl špičatým hrotem ořezané tužky do levého oka.

Ani tentokrát nepopíral při následném výslechu svou sadistickou motivaci:

„Měl jsem den předtím sen o krvi a chtěl jsem mít zase ten pocit rozkoše, jako když jsem vzal toho kluka po hlavě kladivem. Slyšel jsem, že oko vede přímo do mozku, a tak jsem se rozhodnul, že někoho bodnu do oka. Tenhle blbeček mně připadal ze všech nejvhodnější, s nikým nekomunikuje a neklade odpor."

Když tužku po prvním bodnutí vytáhl, očekával, že poteče krev. Netekla. Tak bodl znova. Ani tentokrát neuviděl svou oblíbenou červenou – a zažil citelné zklamání.

„Nepocítil jsem úlevu jako předtím v Libkovicích," řekl psychiatrům. Na otázku, zda si připadá jako člověk nebezpečný pro lidi kolem sebe, odpověděl: „Každej přece dělá, co jemu dělá dobře. Někdy je to na účet druhého."

Znalecký posudek PhDr. Štěpánky Tůmové ze srpna 1986 zmiňuje slabě průměrný intelekt se zachováním všech základních psychických funkcí bez poruchy. Osobnost obviněného je psychopaticky strukturována mj. s rysy nezdrženlivosti a afektivní výbušnosti s asociálními a agresivními sklony. V sexuální oblasti je zřetelná patologie.

Tyto poznatky můžeme doplnit citátem psychiatrů MUDr. Jana Huberta a MUDr. Věry Kodešové z října 1986: „Obviněný je osobností s polymorfně psychopatickými rysy, u které je zároveň zjišťována sexuální deviace typu agresivního sadismu. Rozpoznávací schopnosti byly zachovány, ovládací sníženy ve smyslu zmíněných poruch podstatně."

Rituál s masivním krvácením

Připomeňme si několik dalších Ranglových citátů, rozhodně stojí za pozornost:

„V těch Libkovicích je to hrozné, ti mladiství jsou zmrdi zkurvení… Vzal jsem tam kluka kladivem do hlavy, zhnusil se mi, zhnusili se mi všichni, chtěl jsem je pozabíjet."

Co plány do života?

„Žádný nemám, dostanu trest smrti. Já těch lidí pozabíjím víc a budu je zabíjet tak dlouho, dokud mi nedají špagát. Aspoň pět nebo deset jich zabiju, kladivo nebo nůž si vždycky seženu. Když ne, uškrtím je."

Měl by se léčit? „Ono to v kriminále není špatný. Má být člověk tady, nebo v blázinci." Je mu obětí líto? „Není. Vlastně je mi líto, že ten libkovičák přežil."

Podle výpovědí spoluvězňů z NVÚ či pacientů z přísně střeženého bohnického pavilonu vyhrožoval Rangl smrtí kdekomu, ať už ranami kladivem, či uškrcením drátovým okem, které si skutečně zhotovil.

Nejvíc, zdálo se, si oblíbil útok na oči oběti: „Vypíchnu ti oči. Vyloupnu ti oči," sliboval nenávistně lidem ve svém okolí. Jako pracovní nástroj mu měla posloužit třeba i zlomená násada od koštěte s dlouhými ostrými třískami.

Trest, zvýšený o dalších šest a půl roku, si Rangl odpykával na Borech. Ovšem ani tady se jeho pobyt neobešel bez incidentu. Dne 16. srpna 1988 zaútočil zezadu proti hrdlu jednoho ze spoluvězňů žiletkou. Naštěstí zasáhl další trestanec a útok tak skončil *jen* krvácivým zraněním. Rangl opět zdůvodnil svou agresi sadistickými sny a touhou vidět téci krev.

V souvislosti s dalším trestním řízením došlo v říjnu 1988 k vypracování nového posudku MUDr. Pavlem Zemkem, CSc., a MUDr. Karlem Hynkem, CSc. Odborníci v něm hovoří – v souladu s předchozími znalci – o Ranglově vysoké společenské nebezpečnosti, o jeho polymorfní psychopatii s dominující agresivitou a rozvíjející se sexuální deviací ve smyslu agresivního sadismu:

„Napadení člověka a jeho znehybnění, spojené s mohutným krvácením oběti, znamená pro něho preferovaný rituál."

Ranglovo IQ se teď pohybovalo v hodnotě slušného průměru 99 bodů. Při falopletysmografickém vyšetření reagoval dvakrát kladně na snímky zkrvavených a zohavených ženských těl. Ovšem

s komentářem: „Ženský jsou mi celkem lhostejný. Nůž bych chtěl bodat spíš do chlapa. Ženská by mi posloužila až jako náhradnice."

Podle téhož posudku Rangl věděl, čeho se během svých násilných útoků dopouští, jeho schopnost ovládnout se byla ovšem v okamžiku agrese podstatně snížena. Možnost resocializace označili znalci za krajně problematickou.

Rangl odešel od soudu s trestem osmi roků a putoval mezi nejtěžší zločince do Valdic. Využil svého práva a odmítl dát souhlas ke kastraci, od prosince 1988 pobýval v samovazbě – pro nevypočitatelnost jeho agresivity se ho báli i nejdrsnější kriminálníci.

Dobrý člověk ještě žije

Prezidentova amnestie v roce 1990 umazala Ranglovi rok z trestu. To ho povzbudilo, nepochybně se taky poradil s někým z osvícenců, kteří tehdy v houfném počtu navštěvovali věznice. Zkrátka a dobře – v roce 1993 požádal prezidenta Havla o milost.

Ta šla zákonným postupem nejprve na ministerstvo spravedlnosti, které – mimo jiné i na základě citovaného znaleckého posudku o zkoumání duševního stavu – milost nedoporučilo.

Kancelář prezidenta ČR názor ministerstva ignorovala.

Ještě pohrdavěji reagovala na rozpaky pracovníků generálního ředitelství Vězeňské služby ČR: Prý jde o pouhý názor úředníků, kteří nemají k věci co říct, a Zdeňka Rangla ani v životě neviděli.

To už se přirozeně začaly o kauzu zajímat sdělovací prostředky. JUDr. Jana Chalupová vysvětlila blahosklonný postoj k Ranglově kriminální dráze tím, že v jejich kanceláři disponují „řadou poznatků od spolehlivých lidí z terénu".

Rangl se prý stal obětí represivního systému, bachaři se na něho zaměřili víc než na jiné vězně a k agresi ho v podstatě dohnali.

Odkud získala paní Chalupová tyto informace? „Nemohu prozradit, odkud to vím. Ale vím to," řekla tehdy. Podařilo se zdolat i překážku nejtěžší – totiž expertizy o zkoumání duševního stavu,

především jejich jednoznačně chmurný názor na možnosti Ranglovy resocializace.

Stalo se totiž něco – tehdy – hned tak nevídaného!

A) Rangl si nechal vypracovat na vlastní náklady nový posudek.

B) Kancelář prezidenta si dovolila zatajit obsah i autora nového posudku a spokojila se s konstatováním, že je úplně odlišný od posudku předešlého:

„Rangl svou sexuální úchylku jen simuloval, toužil dostat se z vězení i za cenu umístění do psychiatrické léčebny. Nechal si prý proto poradit od jakéhosi protřelého recidivisty, aby podle jeho rad obalamutil experty," s nedbale tajeným uspokojením zaznělo z Hradu.

Sám Rangl najednou prohlásil, že si při někdejším vyšetření na falopletysmografu nevšímal fotek zmasakrovaných a zkrvavených žen, koukal jinam a myslel na sex s hezkou dívkou…

Nesmysl? Hloupost? *To je blbý, to se bude líbit*, hlásal kdysi klasik českého humoru. Taky že ano! Po Ranglovi to opakovaly mnohé hlavy pomazané… I vyřčená pitomost může posloužit jako argument.

Ochránce nebohých

Byl bych špatný reportér, kdybych navzdory tajnůstkářství JUDr. Chalupové a spol. velice rychle nezjistil, že klíčový posudek vypracoval k datu 23. prosince 1993 někdejší poslanec a dodnes činný a odborně uznávaný sexuolog doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina.

S mnoha názory tohoto jistě erudovaného pána – publikovanými v médiích – bych vřele souhlasil. V laskavosti *gardu nazírání* na Zdeňka Rangla nikoliv.

Kontraposudky ve prospěch obžalovaných zhotovuje pan docent i nadále, není to věru naposledy, co se s jeho jménem v panoptikální pentalogii setkáme. *Ochránce nebohých* – tak jsem mu podle titulu jedné brilantní fikerovky začal přezdívat…

Jak zněly citace z páně Zvěřinovy tehdejší expertizy ke kauze Rangl?

„Posuzovaný je osobou s anomálními povahovými rysy – podpořenými dlouholetým vězněním od mladistvého věku a předcházející ochrannou ústavní léčbou – ve smyslu sociální maladaptace a impulzivnosti.

V době vyšetření se ovšem jeho osobnost adaptuje již lépe. Došlo k nespornému vyzrání, rozvíjejí se i vyšší sociální zájmy, chová se také klidněji."

A co sexuální deviace, tolikrát konstatovaná předchozími znaleckými posudky?

„Sexuálně deviantní motivaci deliktů, kterých se posuzovaný dopustil na mužích – spoluvězních, lze považovat za vysoce nepravděpodobnou. Pokud bychom ji připustili, pak musíme považovat za možné, že sexuálně deviantní tendence v průběhu dospívání a sociosexuálního zrání byly potlačeny…

V současném zdravotním stavu nebyly zjištěny takové duševní poruchy nebo sexuálně deviantní tendence, které by exploranda činily nebezpečného pro pobyt na svobodě. Vysvětlení o předchozím předstírání deviace je věrohodné.

Určité problémy se sociální adaptací muže, který je od mládí žalářován, lze jistě předpokládat. Sotva je však může pomoci preventovat psychiatrické nebo sexuologické léčení."

Znalec Zvěřina dále uvedl, že Ranglovo vyšetření PPG prokazovalo především enormně vysokou sexuální vzrušivost, přičemž jeho sexuální orientace je zcela nepochybně heterosexuální.

Možnost, že by posuzovaný preferoval sexuálně agresivní podněty před podněty erotickými, ovšem neagresivními, považoval autor expertizy za rozhodně vyloučenou.

Již prokázaná heterosexualita – tvrdil dále docent Zvěřina – zpochybňuje údaje, že by těžké agresivní delikty vůči spoluvězňům mužům byly motivovány sexuálně.

„Dalo by se možná i spekulovat o jakémsi *krevním fetišismu* vzhledem k opakujícím se údajům, zmiňujícím Ranglova vyjádření,

že *toužil vidět téci krev*. Ovšem taková deviace by se především projevovala opakovanými pokusy o získání vytouženého podnětu, například nepříliš těžkými, ale krvácivými zraněními sebe a jiných osob."

Konec citací…

Téměř o rok později, 13. prosince 1994, byl Ranglovi prezidentem Havlem prominut dosud nevykonaný zbytek trestu s podmínkou, že v příštích sedmi letech se propuštěnec nesmí dopustit jakékoli trestné činnosti.

Z kriminálu se přestěhoval do psychiatrické léčebny, z vězně se stal pacientem. „Společnost není ohrožena, vždyť Rangl bude v rukou lékařů," mínila chlácholivě Jana Chalupová.

Návrat bez fanfár

Jaká byla holá skutečnost?

Prezidentská kancelář připravovala Ranglovo propuštění na svobodu, samozřejmě v úzkostlivé snaze o naprosté vytěsnění nežádoucího mediálního zájmu.

V dubnu 1996 byl Rangl přeložen na Psychiatrickou kliniku Fakultní nemocnice v Hradci Králové. Další znalecký posudek se už měl vyjádřit k ukončení ochranné ústavní léčby, v této souvislosti zní jistě zajímavě – tehdy aktuální – pasáž ze zprávy o sexuologickém vyšetření pomocí PPG, vypracovaná PhDr. Alešem Kolářským, CSc.:

„Je přítomna anomálie, která je toho času třeba neaktualizovaná, potenciálně je však závažná. Spočívá v chybění rušivého účinku antierotických podnětů (například krvácejících zranění nebo znetvoření) na evokaci sexuálního zájmu."

Jinak řečeno, v běžné lidské (mužské) normě brání krev, zranění, či dokonce mrtvý ženský objekt nástupu sexuálního zájmu. To se však u Rangla nepodařilo prokázat.

Aleš Kolářský pak završil svou zprávu těmito varovnými slovy:

„Není-li tedy u něho přímo nenormální preference, existuje aspoň chybění oněch normálních averzí."

Nicméně 8. října 1996 došlo ke změně ochranné ústavní léčby na ambulantní. Delikvent se tak po dlouhé řadě let znovu ocitl na svobodě. Bývalý kurátor Přemysl Fousek sehnal svému chráněnci byt i zaměstnání.

„Znali jsme se od roku 1992. To, jak jsem ho vnímal já a další moji kolegové, se zcela lišilo od tehdy vypracovaných znaleckých posudků. Byl jsem to já, kdo dal první podnět k udělení milosti.

Jistě, Rangl těžko navazuje vztahy a kontakty s lidmi, taky zažil jen velice málo pozitivních zkušeností. Velmi těžko taky zvládá obtíže běžných životních situací.

Svou osobností se z vězeňského prostředí ovšem vymykal, za patnáct let věznění nebyl tetován, nepije, nefetuje, svou celu neměl nikdy vyzdobenou sadistickými nebo pornografickými materiály."

Rangl nastoupil jako uklízeč v metru, ale brzy přestal do zaměstnání docházet. Exkurátor Fousek vyslovil domněnku, že Ranglovi se zajídaly posměšky od lidí v novém pracovním kolektivu.

Ještě pravděpodobnější ovšem je, že profese uklízeče logicky nemohla Ranglovi přinést takový přísun financí, aby jimi utišil touhu vynahradit si dlouhá léta odříkání. Ale především:

V kriminále měl svou aureolu, byť drsnou a silně chmurnou. Ovšem na svobodě představoval, bráno měřítkem nové tržní optiky, okrajovou nicku!

Tak či tak, mladý muž, rozhodně v nejlepších letech, pohrdl nezaslouženou laskavostí amnestie a vrátil se na kriminální dráhu. Kradl v Praze i ve Středočeském kraji a nešlo o žádné troškaření, především vloupáním do bytů napáchal spolu s kumpány škody za několik milionů korun.

Když už ho pálila půda pod nohama a nový kriminál byl na dohled, zaplatil jistému taxikáři – v tomto případě spíš převaděči – rovnou

tisícovku amerických dolarů a vydal se do Francie, aby vstoupil do cizinecké legie.

„Trpím nevyléčitelnou nemocí, mám sexuální deviaci typu agresivního sadismu. Jako voják legií bych mohl zabíjet beztrestně, vyhověl bych tak své touze vidět téci krev," komentoval před svědky své pohnutky sám Rangl.

Jako slavný Houdini

Nelegální překročení tzv. zelené hranice vyšlo hned napoprvé. Potenciální legionář pak znovu přisedl do auta, které pokračovalo *via France*. Ve Štrasburku ovšem o člověka bez dokladů nestáli.

Následovala proto zpáteční cesta do Německa, kde v Baeyreuthu Rangla zadrželi. Také zdejší dopravní policii se nelíbilo, že nemá doklady. Předvedený cizinec – tvrdil, že se jmenuje Pavel Drumev – dostal želízka, byl jimi za jednu ruku připoután k topnému tělesu, zabudovanému do zdi vstupní chodby…

Jenomže během zhruba čtyřiceti minut, kdy němečtí policisté prověřovali totožnost neznámého, muž sedící na lavici se z pout vyprostil – i za cenu bolestivě a do masa sedřené ruky – a utekl zadním vchodem. Zůstala po něm jen sportovní taška s věcmi, mimo jiné holicím strojkem a také s nevelkou finanční hotovostí.

To byl gól! Kousek hodný slavného čaroděje a iluzionisty Houdiniho…

Unmöglich! Zkoprnělí Němci nevěřícně zírali na prázdnou lavici!

„Běžel jsem asi tři kilometry, ukryl jsem se v objektu nějaké vodárny, musel jsem počkat, až se setmí. Pak jsem se dostal do neznámé vesnice, kde jsem v jednom domě požádal o vodu.

Šel jsem dál, dostal jsem se někam do polí, nakonec jsem přespal v jakési stodole, pamatuji se, že tam stály zemědělské stroje. Ale hlavně tam byla sláma, do které jsem se zavrtal, abych se bránil před zimou. Byl jsem totiž po celou dobu svého útěku jen nalehko oblečený."

A opět rány kladivem!

O pouhý den později, večer 27. února 1997, nahlásili znepokojení příbuzní pohřešování 66letého Hanse Feilnera ze Speichensdorfu. Důchodce si odpoledne vyrazil autem do přírody, slíbil brzký návrat, chtěl si z tzv. kočiček nařezat velikonoční kytici.

„Trpívá astmatickými záchvaty, léky však nechal doma," uvedla do policejního protokolu Feilnerova rodina, když její vlastní pátrání k ničemu nevedlo…

Dne 28. února poskytl Paul Hautman německé policii poznatek, že při prohlídce svého rybníka východně od Heidenaabu, což je část Speichensdorfu, nalezl na břehovém svahu gumovou holínku, nůžky na stříhání větví, brýle a kladivo se stopami krve.

Hautman vypovídal kolem páté odpolední, už v půl osmé večer našli místní dobrovolní hasiči Feilmanovu mrtvolu. Nacházela se zhruba padesát metrů od kladiva a dalších předmětů, zcela ponořená do vody odtokového příkopu, lemovaného porostem vysokého, poměrně hustého křoví.

Ohledávající soudní lékař z Bayreuthu upozornil na několik ran zejících na Feilnerově hlavě, s protnutými vrstvami kůže či jejím tržnězhmožděným narušením.

Pozdější soudní pitva konstatovala sedm úderů – s velkou pravděpodobností kladivem – do hlavy oběti, z toho šest na levé zadní lebeční kosti, jedna mířila proti krajině pravého ucha.

Feilner musel po těchto ranách ještě krátkou dobu žít, včetně okamžiku pádu do odtokového příkopu. O tom svědčil nález vody na plicích, takže konkrétní příčinou smrti bylo utonutí – nicméně masivní zranění hlavy by podle znalců vedla k mužově skonu rovněž.

Nález kladiva na místě činu odpovídal popsaným zraněním na Feilnerově hlavě. Vražedná zbraň pocházela z vloupání do malé rybářské chatky, nacházející se od heidenaabských rybníků ve vzdálenosti přibližně dvě stovky metrů.

Zatímco holínka, brýle a teleskopické nůžky patřily oběti, náramkové hodinky Quartz – potřísněné Feilnerovou krví – se zeleným ciferníkem a poškozeným řemínkem zanechal na místě zřejmě neopatrný pachatel.

Pracovník dopravního inspektorátu v Bayreuthu je později označil jako hodinky, které měl v době předvedení na ruce uprchlík Drumev!

Odcizený Feilnerův automobil byl nalezen 2. března 1997 u motorestu Wildsruff blízko Drážďan. Podle místní obsluhy tu vozidlo stálo už od 1. března. Daktyloskopické zkoumání potvrdilo shodu otisků prstů na hrnci z vyloupené rybářské chaty, autorádiu ve Feilnerově odcizené toyotě a na obalu holicího strojku Wilkinson Sword z tašky muže, který si říkal…

Drumev?

Ale kdeže! Spolupráce s českou policií brzy vynesla skutečné jméno člověka podezřelého z vraždy:

Zdeněk Rangl.

„Moje deviace se zas probudila…"

Muži, hledanému zatykačem Interpolu, se ještě podařilo – často o hladu a zimě – protlouci zpět do Čech. Psancovy vyhlídky uniknout policejním orgánům měly ovšem nulovou hodnotu, málokoho překvapilo, když byl v dubnu 1997 zadržen a obviněn.

Českolipským kriminalistům vraždu Feilnera doznal: „Toho 27. února jsem celý den směřoval k českým hranicím. Někdy odpoledne jsem v blízkosti dvou rybníků objevil chatku. Vykopl jsem dveře, uvnitř byl ale jen nafukovací člun a nářadí.

Vzal jsem si odtud zápalky a starší kladivo, protože jsem předpokládal, že budu muset vniknout do nějakého dalšího objektu v okolí, měl jsem totiž velký hlad a žízeň. Už jsem ale nikam nedošel, cítil jsem se hrozně unavený, a tak jsem si nedaleko lehl do rákosí a usnul.

Probudil mě nějaký starší muž, strkal do mě dřevěnou tyčí, něco mi říkal německy, snad *kamarad*, taky mi sáhl na přirození. Vstal

jsem, byl jsem rozespalý, unavený a otupělý. Muž mě vzal klackem přes hlavu, upadl jsem, on chtěl do mě ještě kopnout.

Ale kopanci jsem se vyhnul a zase vstal. Uvědomil jsem si, že mám v kapse kladivo. V tu chvíli se opět ve mně projevila moje deviace a já jsem chtěl vidět zase krev. Vytáhl jsem kladivo a muže udeřil zepředu do hlavy. Bylo to víckrát, všechny rány směřovaly na hlavu."

Minimálně v tomto bodu své výpovědi Rangl zalhal, víme přece, že pitevní nález vyvracel jakékoli útoky vůči oběti zepředu. Ostatně v dalších svých výpovědích už obviněný vše popřel: **Vraždu nespáchal, deviant není, pokud to dříve tvrdil, bylo to jen účelové.**

„Svým způsobem ho mám rád," řekl mi vyšetřovatel případu kapitán Mgr. Jaroslav Hausknecht ze středočeské mordparty, na jehož stůl se vražda z Heidenaabu dostala.

„Je to soupeř. A na rozdíl od jiných kriminálníků, se kterými jsem měl tu pochybnou čest, není křivák a hraje na rovinu. Samozřejmě, že o své trestné činnosti mlží. Je dost protřelý, aby věděl, o co se hraje, jak dlouhý trest na něho čeká, pokud bude odsouzen… Ale ptáte-li se mě na onu milost, byla to jednoznačně chyba."

V době, kdy stále běželo poměrně zdlouhavé přípravné řízení – kromě jiného bylo potřeba všechny německé protokoly znalecky přeložit do češtiny –, jsem si doktorku Chalupovou mediálně vychutnal obšírným textem, jakýmsi souhrnným raportem o kauze Rangl.

Nebylo proč omlouvat její špatné, povýšeneckou samolibostí a pocitem vlastní neomylnosti diktované rozhodnutí. Dálnopisem z Pražského hradu mi tehdy odpověděla jiná pracovnice Kanceláře prezidenta, Mgr. Lenka Hoffmanová.

Bylo asi příznačné, že na můj text plný dat a citací ze znaleckých posudků, starých rozsudků a nových obvinění, odpověděla řídkou filipikou plnou moralit.

Nebudu čtenáře zdržovat rozborem dálnopisu ani mé odpovědi, zmíním z ní pouhé dva odstavce, na kterých bych ani s odstupem dlouhé řady let nic nezměnil:

„Jsem přesvědčen, že těžcí sexuální devianti, kteří mají za sebou vraždu či brutální znásilnění, dále nejsou ochotni spolupracovat a nesvolí ke kastraci, nesmějí být propuštěni z ústavu, dokud nevyhasne jejich pohlavní pud. Každá výjimka by byla jen a jen na osobní zodpovědnost příslušného lékaře a soudce.

Soud, projednávající předčasné propuštění, by proběhl nikoli anonymně v jurisdikční zóně věznice či ústavu, ale v okrese, resp. obvodu, kde byl závažný zločin spáchán, přirozeně za účasti veřejnosti.“

Už toho bylo dost

Zpět k samotné kauze…

Začátkem října 1997 převezla eskorta Zdeňka Rangla z výkonu trestu v ruzyňské věznici na uzavřené oddělení psychiatrické kliniky v Praze 2.

Nové obvinění z vraždy si logicky vyžádalo další zkoumání duševního stavu. To ale Rangl ve společenském, téměř přátelském duchu debaty s profesorem Vladimírem Študentem jednoznačně odmítal:

„S psychiatry už mám rozsáhlé zkušenosti, na druhou stranu mi ale nikdo z nich nikdy neublížil. K nikomu z nich nechovám zášť, ovšem další vyšetření podstoupit nehodlám, už mě to prostě nebaví.

Byl jsem opakovaně znalecky zkoumán, a to s různými výsledky, jenom falografické vyšetření jsem už absolvoval třikrát. Nemám chuť všechno znovu absolvovat. Faktem je, že nejsem deviantní, nikdy jsem jím nebyl. Závěry o mé sexuální deviaci byly nesprávné, falografické vyšetření jsem oklamal.

Pochopil jsem totiž, že pracuje na jakémsi principu tlakových změn. Proto, když mi například promítali nahou ženu, tak jsem zašilhal, abych ji pořádně neviděl. Naopak, když mi promítali nějaké krvavé obrázky, představoval jsem si, že dobrovolně souložím s nějakou přitažlivou ženou.

Já jsem s dívkami vycházel velmi dobře, dovedl jsem získat jejich pozornost, měl jsem jich třeba pět za týden, abych to na svobodě

dohnal. Nevzrušuje mě násilí, erotické sny moc často nemívám. Spíš se mi zdávají špatné vzpomínky z dětství, rozhodně nesním o nějakých násilnostech, které bych prováděl mužům, ženám či dětem, prostě nic.

Připouštím, že jsem měl ve výkonu trestu konflikt se spoluvězněm Belušiakem.[6] To je hrozný člověk, s ním nechci mít nic společného. Nůžkami jsem ho bodl do krku proto, abych se dostal na jinou celu. Ale rozhodně jsem ho nechtěl zabít. Vím, jak se musí člověk bodnout do krku, aby se mu nic nestalo.

Hodně věcí ze svého života lituju. Co se ale dá změnit? Už je to všechno jednou dané. Moje matka je alkoholička a sadistická zrůda, která mě jako dítě terorizovala. Mlátila mě hadicí všude, po celém těle, i do genitálu mě uhodila. Nebo mě praštila polenem.

Jednou si vybíjela vztek na ptáčkovi, na andulce, kterou začala oškubávat. Nechala toho, až když jsem jí řekl, proč si nevybíjí zlost radši na mně. S tím souhlasila, dohodli jsme se, že mi dá dvacet facek."

Znalec konstatoval, že na otázky ohledně sexuální deviace Rangl reaguje podrážděně, s důrazem lékaři opakuje, že on je normální. Ještě méně je ochotný bavit se na téma posledního trestného činu, vraždy v Heidenaabu.

„S tou vraždou nemám nic společného. Připouštím, že jsem v Německu byl, ale nikoho jsem nezabil. Moje obhajoba bude spočívat na tvrzení o nevině. Není pravda, že na útěku jsem byl zcela bez finančních prostředků. Sebrali mi sice věci, ale v zadní kapse kalhot mi zůstaly marky, na které policajti nepřišli."

Opravdu???

Tahle část Ranglovy obhajoby působila hodně naivně – a taky se snadno vyvracela:

Pokud měl peníze, proč zanechal u motorestu Wildsruff auto oběti se zcela prázdnou nádrží? Proč zde nenatankoval nový benzin, aby

---

[6] Tady bych se Zdeňkem Ranglem mimořádně souhlasil… Viz Panoptikum, 3. díl, kapitola *Lovci osamělých dívek.*

pohodlně – místo strastiplného protloukání neznámým zimním terénem – dojel až k německo-českým hranicím?

Známky dezorganizovaných aktivit

K pravděpodobné motivaci se vyjádřil jeden z autorů posudku, PhDr. Karel Netík, CSc., znalec z odvětví klinické a forenzní psychologie:

„Z odhadu způsobu provedení deliktu, tedy usmrcení Hanse Feilnera, lze odvodit prakticky dva modely motivace homicidální (vražedné) agrese pachatele:

1. Vzhledem k tomu, že si pachatel přinesl zbraň na místo činu a oběť napadl zezadu, je pravděpodobné, že delikt měl programovanou povahu, byl tedy připravovaný ve formě záměru. Výběr oběti mohl být náhodný.

Místo činu jeví do jisté míry známky dezorganizovaných aktivit pachatele, zejména proto, že zbraně i další předměty a stopy byly ponechány na místě. Nicméně tělo oběti bylo ukryto. To naznačuje, že pachatel opouštěl místo činu ve spěchu a do jisté míry afektivně vzrušen.

Přítomnosti afektivního vzrušení naznačuje též množství zasazených úderů. Není však pravděpodobné, že delikt proběhl v konfliktu s obětí, v tom případě by na těle oběti byla nalezena zranění vzniklá při obraně, také by údery byly vedeny spíše na přední část lebky, možná i na obličej oběti.

Není také pravděpodobné, že se pachatel v době páchání trestného činu nacházel pod vlivem velmi silného afektu, pak by totiž s obětí nemanipuloval, tj. neukrýval by ji.

V motivační struktuře mohla patrně dominovat potřeba získat nějaký hmotný prospěch, např. automobil oběti nebo finanční prostředky.

2. Nelze však zcela vyloučit, že zpočátku došlo k určité konfliktní interakci oběti s pachatelem, například v podobě sporu majitele pozemku s *tulákem*, který neoprávněně vnikl do prostoru cizího majetku.

Homicidální agrese pachatele by pak představovala zkratkové řešení ohrožující situace. Tomu by jednak naznačoval vyšší počet úderů zasazených oběti, jednak vzhled místa činu. Nicméně poloha úderů a útočníkovo postdeliktní chování naznačuje, že pachatel útočil zezadu a do jisté míry jednal racionálně."

Znalec se přiklonil k vyšší pravděpodobnosti prvního modelu. Výraznější spoluúčast patologické sexuální agresivity v motivační struktuře inkriminovaného chování označil za nepravděpodobnou. V závěru posudku pak najdeme:

Inteligence posuzovaného je aktuálně v průměru IQ 101. Schopnost sociálního afektu mírně poruchová v afektivní složce. Afektivita zúžená, přizpůsobivá. Ovládání spolehlivé. Snížená potřeba pozitivních citových vazeb. Zvýšené impulsy k agresivním reakcím jsou za běžných životních okolností vcelku tlumeny pomocí inhibičních mechanismů.

Osobnost posuzovaného je nevyrovnaná, nezralá až infantilní, s rysy asociality, egocentričnosti, dráždivosti a ploché emocionality. Sebepochybnosti a úzkosti kompenzuje a překonává zvýšenou aktivitou usilující o uznání a prestiž, zdánlivou sebejistotou.

V ROR protokole ani v kresbě nejsou patrny známky sexuální deviace ani závažnější sexuální poruchovosti.

Prognóza resocializace se jeví aktuálně jako nepříznivá. V případě – vzhledem k poruše osobnosti – zaměřeného a spíše dlouhodobého korektivního působení nelze vyloučit její změnu v poněkud příznivějším smyslu.

Způsob osobní obrany

Další dva znalci z odvětví psychiatrie a sexuologie, tedy již zmíněný profesor MUDr. Vladimír Študent, DrSc., a jeho kolega MUDr. Jiří Raboch, DrSc., připojili v rámci posudku své postřehy a dobrozdání:

„Nezjistili jsme přítomnost duševní choroby ve vlastním slova smyslu, to jest psychózy. Konstatovali jsme poruchu osobnosti, která

je egocentrická, dissociální, anetická a dráždivá, jak blíže rozebírá psychologická část podaného posudku.

Rozpoznávací schopnosti v kritické době páchání trestné činnosti byly zachovány. Jeho ovládací schopnosti byly vlivem poruchy osobnosti a případného prostého afektu sníženy mírně, z forenzního hlediska nepodstatně.

Jak bylo řečeno, posuzovaný netrpí duševní chorobou, kterou by bylo možno léčebnými prostředky ovlivnit. Proto nenavrhujeme uložení ochranných opatření. Přítomnost strukturované sexuální úchylky nezjištěna."

K poslednímu konstatování znalci uvedli, že pro Ranglovu nespolupráci neměli možnost sami prověřit kontroverzní závěry o sexuální orientaci. Neshledali prý však nic, co by svědčilo pro přítomnost parafilie jak v subjektivních údajích, tak v charakteru vraždy v Heidenaabu.

„Z úhlu pohledu dříve konstatovaných sadistických rysů je možno připustit, že může jít o fenomén nikoli hluboko zafixovaný, navíc podléhající dlouhodobému vývoji. Předchozí prokázané delikty i výsledky PPG – konkrétně Dr. Kolářského – lze dostatečně vysvětlit charakterem osobnosti posuzovaného muže."

Co se týče motivace trestného činu, připojili se psychiatři ke stanovisku kolegy psychologa: „Dominovala potřeba řešit subjektivně svízelnou situaci, kdy se ocitl v cizí zemi bez finančních prostředků, s neschopností domluvit se tamním jazykem, navíc hledán místní policií."

„Měli byste se zamyslet…"

V září 2000 odsoudil Městský soud v Praze Zdeňka Rangla za vraždu německého občana k výjimečnému trestu 17 let nejpřísnějšího žaláře.

„Brutalita tohoto činu byla veliká. Od vyššího trestu obžalovaného uchránil fakt, že si bude muset ještě za minulé činy odpykat dalších sedm roků," komentoval verdikt předseda senátu Michal Hodoušek.

Rangl se odvolal, Vrchní soud jeho kauzu projednal 8. listopadu 2000. „Zabil jsem toho Němce v důsledku leknutí," hájil se obžalovaný.

Byl jsem jednání přítomen osobně, v sále přihlíželo asi dvacet studentů práva:

Muž, který seděl celou dobu jednání s pouty na rukou a s hladce oholenou tváří a slušivě přičísnutou pěšinkou, ničím nepřipomínal nebezpečného zločince s rukama od krve.

To jsou slova jednoho novinářského zpravodaje. Měl jsem ostatně obdobný pocit, Rangl byl klidný, tichý, mluvil kultivovaným hlasem.

„Myslím, že byste se měli zamyslet, zda byste mě mohli odsoudit i bez mého doznání," prohlásil obžalovaný ve své závěrečné řeči. Znělo to sebevědomě, hodně sebevědomě, zejména s přihlédnutím k faktu, kde všude zanechal své otisky prstů!

Nicméně odvolací řízení trvalo jen pouhou hodinu:

Souhrnný trest 24 let vězení potvrzen. Podle těchto propočtů by měl Rangl opustit vězení v dubnu 2021. Jenomže některé kriminální případy se táhnou déle než televizní sitkomy…

V listopadu 2017 proběhlo – k překvapení mnoha pamětníků – přelíčení Krajského soudu v Plzni. Na scéně se znovu objevil vězeň Rangl, žádající o obnovu procesu v souvislosti s bezmála třicet let starým napadením borského spoluvězně žiletkou z roku 1988.

„Jde mi o spravedlivé zkrácení trestu. Tenkrát to bylo jen divadlo, chtěl jsem se dostat z kriminálu na psychiatrii," prohlásil před soudem Zdeněk Rangl.

Uvedl dva svědky, jenomže někdejšímu napadenému se zatím nepodařilo doručit předvolání, druhý muž se omluvil s tím, že je smrtelně nemocný. Kauza je proto už řadu měsíců odročena.

Nuže, vstupte!

Vnímavější čtenář se nejspíš neubrání pocitu, že za případem Rangl a jeho pravomocným odsouzením z listopadu 2000 zůstala zvláštní pachuť.

Nejde jen o počínání tehdejší prezidentské kanceláře. Stěžejní zajímavost Ranglova případu pro tuto knihu tkví jinde:

Především z něj trčí navenek protichůdnost dlouhé řady znaleckých zkoumání duševního stavu – včetně míry sexuální deviace – rozporuplného hlavního protagonisty.

Jak už jsem předeslal citacemi z kauzy predátora Kravze, nepůjde o případ zdaleka jediný. Životní příběh vražedkyně, která si jako první žena v tuzemské kriminální historii po roce 1990 vyslechla ortel doživotí, příběh doslova ověnčený urputnými znaleckými polemikami, si jistě také získá vaši pozornost.

Ano, je to tak, třetí panoptikální chodba se s přízračným skřípotem otevírá…

Ještě si do ní troufáte vstoupit?

KAPITOLA 1

Krok do tmy

Zatěkal zoufale očima kolem sebe.

Jako by pořád ještě věřil, že uvidí něco, co ho přiměje neodcházet.

Co mu poradí, proč může zůstat.

Nic. Nic. Žádná naděje…

Rádoby odhodlaným pohybem utáhl smyčku kolem svého krku. Zaryla se mu do tepen jako předzvěst, co se stane, až udělá poslední krok do prázdna.

Udělal ho vzápětí… A rozletěl se do věčné tmy.

Některé kriminální kauzy – fakt, není jich málo – provází doslova chuť banality:

Recidivista spáchá loupežnou vraždu a ten samý den, v nepříliš vzdálené hospodě, se pokusí prodat starožitné kapesní hodinky oběti, nezaměnitelné *cibule* s vyrytým rodinným monogramem. V téže hospodě je podnapilý pachatel taky zadržen, ještě s *neviditelnými* stříkanci krve na rukávech bundy či nohavicích kalhot…

Taková policejní klasika. Denní chleba mordparty.

Jsou ovšem případy, kdy se před kriminalistou či badatelem, otevírajícím k analýze spis starého, vlastně už promlčeného *pomníku*, rozprostře strhující drama plné napětí a nezodpovězených otázek.

Včetně té nejdůležitější záhady, čekající na odpověď více než dvacet let:

KDO VRAŽDIL? KDO JE PACHATEL?

V úředním almanachu nazvaném *Přehled neobjasněných vražd na* území ČR za rok 1993, se v součtu 33 případů nacházejí také jména dvou viktim – Marie a Hany.

Kauza č. 3, Frýdek-Místek, 29letá Marie Přivřelová, uškrcená přesně nezjištěným předmětem, možná vlastní dámskou punčochou, kterou pachatel odřízl od původního páru.

Obraťme pár listů svazku…

Kauza č. 15, Bystřice pod Hostýnem, 31letá Hana Irovská, uškrcená rukávem, který pachatel odtrhl z halenky oběti.

Marie a Hana.

Předesílám, že nelze v žádném případě konstatovat, že oba moravské případy spolu souvisejí. Neexistuje jediná taková indicie a sotva – i pro toho nejodvážnějšího fabulátora – bude kdy k mání.

Marie, Hana, dvě jména milá, panny jak jarní růže květ…

Jestliže chmurně básnivý Erben dal první z krasavic poznat životní štěstí, druhé přisoudil máry, rakev a „černou zem“,[7] pak smutné hrdinky našeho vyprávění skončily tragicky obě. Jejich kauzy totiž tematicky zapadají do *Panoptika sexuálních vražd* až příliš dokonale.

Shoda existuje také v tom, že pravděpodobní, až téměř jistí pachatelé unikli světské spravedlnosti, aniž by se mohli z této výsady radovat.

Neboť takový už je úděl sebevrahů.

I. Tělo na střeše viděti…

INSPIROVAL SE SADISTICKÝ VRAH ZLOČINEM DEVIANTA Z AMERICKÉHO BRONXU?

Takový podtitulek by si nejspíš zasloužil příběh kruté a násilné smrti bezmála třicetileté Marie Přivřelové, ničím mimořádné, spíš typicky průměrné ženy v domácnosti, kdysi poklidně žijící v severomoravském Frýdku-Místku.

Kauza v sobě navíc obsahuje mimořádný náboj záhady, přímo vyzývající k detektivním dedukcím. Ano, existují chvíle, kdy jsou

[7] Karel Jaromír Erben, Štědrý den z cyklu básní *Kytice*, Rebcovo nakladatelství, 1944.

poznatky kriminalistických věd a všechny technické vymoženosti doslova k ničemu.

A můžete se spolehnout jen a jen na svou logiku a představivost, poirotovsky řečeno na buňky šedé kůry mozkové. Popřípadě na policejní čuch, jak říkával pan rada Vacátko z pověstné čtyřky…

Zkusit si to může každý čtenář této knihy, sumář informací k případu je v podstatě kompletní. Shromáždil jsem a uspořádal všechny – dostupné – klíčové informace, včetně možného psychologického profilu neznámého vraha.

Kontaktoval jsem vyšetřovatele i operativce do případu zasvěcené. Byl jsem se v jejich doprovodu podívat na místo činu a nejen tam…

Inspiroval se moravský sadistický vrah zločinem devianta z amerického Bronxu?

Jenomže při psaní magazínové reportáže se prvotní barvotisk zaoceánské krimi – stejně jako nabídka tuzemské šarády pro detektivní kratochvíli – zatraceně rychle vytrácely. Čím dál kvapněji jsem si uvědomoval trpkost dřeně Mariina osudu, o jehož detailní poznání jsem se ucházel:

Zemřela máma dvou dětí.

Neodvratně a neodvolatelně.

Ani ten nejbrilantnější policejní tah či sebeskvělejší psychologická dedukce už nikdy nevrátí manželku a mámu jejím nejbližším.

Dvacet roků takzvaného promlčení[8] již dávno uplynulo. Všechny otazníky zůstaly, katarze nulová… Spis *ČVS: KVV-86/10-93, poškozená Marie Přivřelová, § 219/1 tr. zák.* se stal už ryze archivní záležitostí.

Rozložit si ho na pracovním stole může v tropickém létě 2017 leda tvůrce *Panoptika sexuálních vražd.*

Ta chvíle právě nastala.

---

[8] Promlčecí doba trestní odpovědnosti za spáchání vraždy je – napříč historií obsahu trestního zákona za poslední půlstoletí – neměnná, podle nynějšího § 34 odst. 1 a zák. č. 40/2009 Sb. nastává po uplynutí dvaceti let od nápadu skutku.

◆ ◆ ◆

Bylo úterý 16. února 1993.

Kolem desáté dopolední se vrátil domů z noční šichty a tradiční krátké návštěvy hospody – úspěšné vyfárání se přece musí zapít! – 31letý Rostislav Přivřel, horník na dole Staříč.

Když odemykal byt, začaly se k jeho značnému překvapení ozývat plačící dětské hlasy. Uvnitř pak otec našel osmiletou dceru a šestiletého syna, oba slzící, ale především zmatené.

„Ráno vždycky chodila maminka pro noviny a připravila nám snídani. Ale ten den, kdy jsme se probudili, nebyla ani mamka, ani snídaně, ani noviny…"

Tahle dětsky upřímná věta, podobná jakési ponuré říkance, dramaticky shrnula totální ztroskotání dosavadních jistot. A byla též předzvěstí horších chvil, jež měly teprve přijít.

Ale po pořádku.

Sotva se panu Přivřelovi podařilo uklidnit zkormoucené dětičky, začal manželku hledat. V prodejně, umístěné v přízemí domovního bloku, však třicetiletou Marii, jinak notoricky stálou zákaznici, neviděli.

Nebylo problémem zjistit, v čem Marie z domova odešla. Především chyběl její červenohnědý flaušový kabát a kozačky, tedy oblečení, jaké v této roční době obvykle volila, když šla do schránky pro noviny a na nákup.

V bytě chyběly klíče, kroužek s asi sedmi fabkami, zato ženina peněženka a nákupní taška se nacházely na obvyklém místě. To bylo velmi podivné, vždyť kam a proč by Marie takhle brzy ráno odcházela?

Nejvíc pana Přivřela vylekalo, když před domem uviděl otevřený kanál. První pátrací úkony policie byly proto zaměřeny i na prohledání kanalizace. Dodám, že bezvýsledné.

Stejně tak dopadlo pátrání na všech logických i méně logických místech, kde se dal nález Marie Přivřelové – nebo aspoň vysvětlení jejího zmizení – předpokládat:

Lékařská pohotovost, nemocnice, psychiatrická zařízení.

Příbuzní, kamarádky, známí.

Motohlídky, místní policejní oddělení…

Nic, zhola nic. Vyčerpáním této metodiky jako by kauza zmizelé mladé ženy ustrnula na mrtvém bodě. Bohužel, opakoval se jistý policejní nešvar, který má v několika tuzemských případech recidivní charakter. Bylo totiž kontraproduktivní otálet s razantním vyšetřováním v aktuálním čase, kdy ještě paměť aktérů a svědků nevybledla!

Jenomže… Kriminalistů, pátrajících po pohřešovaných a hledaných osobách je logicky mnohem míň než detektivů z oddělení vražd. Pátrači jsou vytrvalí buldoci, zvládnou i velmi dlouhé tratě – ale co sami zmůžou?

Naopak mordparta si podle interních předpisů hleděla svého, beztak měla počátkem divokých devadesátých let hodně na práci. Jenomže záhadné zmizení Marie Přivřelové, dosud vždy spolehlivé mámy dvou dětí, napovídalo – muselo napovídat! –, že došlo k nějaké tragédii, dost možná ke zločinu.

Vždyť kam by Marie odcházela?

Dobrá, připusťme, že modus vivendi ženy v domácnosti se pohybuje v určitém kruhu někdy nudného, jindy únavného stereotypu.

Takže – dejme tomu – se Marie, vyučená a nezaměstnaná švadlena, rozhodla k zásadní životní změně. Usmyslela si, že za sebou nenávratně spálí všechny mosty.

Ale opakuji, kam by Marie odcházela? Za nějakou vysněnou profesí? Za novým pestřejším a zajímavějším životem? Za milencem, který jí snese modré z nebe – aby s ním v budoucnu počala další děti a starala se o ně?

A to by Marie opustila rodinný přístav bez peněz, dala všemu vale, jen by si na odchodu přehodila přes domácké oblečení *flaušák*?

Sebepádnější ironické otázky ovšem připomínaly žáčkovské hraní tenisu proti zdi s namalovanou sítí. Můžete zkusit raketou odpálit

ten nejlepší úder – prásk, bum! – míček se stejně po chvíli navrátí, vždycky přihopsá zpět…

Zůstávaly jen otázky bez odpovědí, stereotypní krčení rameny. Jinak řečeno, vyšetřování Mariina „nevysvětlitelného" zmizení se v příštích dnech nepohnulo ani o píď.

Neexistence manželky a matky začala být v rodině Přivřelových podivnou realitou.

◆ ◆ ◆

Uplynuly dva týdny s vydatnými únorovými mrazy a hustým sněžením. Únor se překulil do března, zima začala zvolna polevovat, tál sníh…

Začalo se tak objevovat, co mělo lidským očím zůstat utajeno co nejdéle.

V sobotu 6. března, v 10:25 hod., zazvonil u dveří Timčových, ve 13. patře domu č. p. 3058, kde kdysi bydlela také Marie Přivřelová, vyděšený nájemník Šimek ze 14. – tedy nejvyššího – patra. Byl bledý, třásl se rozčilením a věty se mu jen těžko skládaly dohromady:

„Díval jsem se z okna… Na střeše něco leží. Něco jako gumová panna – nebo mrtvola!"

Platila druhá možnost.

◆ ◆ ◆

V blízkosti oplechované, čtyřicet centimetrů vysoké střešní okrajové zídky ležela pod napadaným sněhem zcela nahá ženská mrtvola.

Spočívala v bizarní, jakoby uvolněné pozici. O pár týdnů později použije forenzní znalec z odvětví klinické psychologie zajímavý, pro někoho možná *ulítlý* termín, který ovšem přesně vypovídá o scéně vraždy:

Poloha snící ženy…

Policejní ohledání místa činu, resp. nálezu začalo ve 14:30 hod., tedy za denního světla a slabého sněžení, při teplotě –3 stupně Celsia.

„… pravá ruka je zvednuta a v lokti pokrčená, levá je natažená a upažená. Celé tělo je pokryto slabou vrstvou sněhu. Tělo je značně

ztuhlé, promrzlé a částečně přimrzlé k asfaltové lepence. Vlasy mrtvoly jsou delší, špinavě blond až světle hnědé. Oči jsou zavřené a rty při sobě. Obličej je červenofialový, uvedené zbarvení sahá až k horní části hrudní kosti.

Na krku je zřetelná strangulační rýha, která je silnější vpředu a zeslabuje směrem dozadu. Na nohou jsou drobné oděrky v oblasti obou kotníků," zní stěžejní citace.

Ze zajímavých stop, zapsaných v rámci policejního protokolu, můžeme jmenovat:

č. 1/BIO – částečky suchého listí ve vlasaté části hlavy

č. 2/BIO – malé množství krve v oblasti hýždí

č. 8/VĚC – hnědá látková sukně se zipem, zajištěná v pravém rohu střechy vedlejšího domu č. p. 3059

č. 16/VĚC – na zemi, za krycím plechováním dilatační spáry mezi domy č. p. 3058 a 3059 byl zajištěn cihlově červený dámský kabát, zapínaný vpředu na knoflíky, značně ušpiněný, dále špinavý, potrhaný, zřejmě dámský nátělník, pestrobarevná dámská halenka, roztrhané dámské punčochy se srolovanou modrou ponožkou,[9] dále černá krajková podprsenka, zakrvácené spodní bílé kalhotky. V již zmíněném kabátě, v levé kapse, se nacházel svazek fabkových klíčů.

Především popis oblečení a fakt „fungujících" klíčů přispěl primárně k potvrzení totožnosti, skutečně se jednalo pohřešovanou Marii Přivřelovou.

◆ ◆ ◆

Záhada ženina osudu byla vyřešena tím nejkrutějším a nepochybně i velmi – v drastickém slova smyslu – překvapujícím způsobem. Ukázalo se, že nešťastná Marie nikam neuprchla, nikým nebyla unesena, vlastně nikdy neopustila svůj domov.

Šokující! Bizarní! Strašlivé!

---

[9] Jak se později ukázalo, jednalo se pouze o jednu nohavici, odříznutou z původního páru punčoch. Chyběly také kozačky oběti.

Kdo jí to mohl udělat? Kdo spáchal takový zločin? Už během víkendu začal region horečně pulzovat zprávami o vraždě Marie Přivřelové, zprvu jen ústním tradováním, zanedlouho se ochotně přidala média:

Mrtvá žena na střeše!

Nájemníci žili dva týdny s mrtvolou – a teď se bojí jeden druhého!

V sousedství se prý ztratila další žena!

Vrah údajně nepochází z domu, přitom si záhadně opatřil všechny důležité klíče.

Lidé zoufale zajišťují dveře svých bytů a trnou při každém podezřelém zvuku!

Mezi lidmi kolovala řada děsivých zvěstí. Jak už to bývá, strach se živil vlastním tělem – a šlo mu to k duhu! Jestliže se v pátracích relacích hovořilo pouze o násilné smrti uškrcením, byly to především informační „průsaky" o hrubé sexuální agresi pachatele, které zvířily palčivou neurózu obav z monstrózního vraha.

Město ovládl strach.

◆ ◆ ◆

Pitva proběhla 8. března 1993 ve „starém" ústavu soudního lékařství, tehdy ještě usídleném v malém komplexu budov v Ostravě-Zábřehu.

Primář MUDr. Svatopluk Loyka a MUDr. Igor Dvořáček označili jako bezprostřední příčinu smrti udušení z uškrcení. Pachatel, útočící zezadu, použil ploché škrtidlo, které dvakrát obtočil oběti kolem hrdla.

S největší pravděpodobností se jednalo o chybějící část punčochových kalhot, které byly nalezeny v dilatační spáře mezi domy. S příčinou smrti korespondoval otok mozku, výrazně prokrvené krční orgány a rozlomená jazylka.

Znalci dále konstatovali rozsáhlá poranění genitálií oběti, svědčící pro hrubou sexuální manipulaci rukou či tupým předmětem v pochvě. Zranění měla vitální charakter, došlo k nim tedy v době, kdy poškozená ještě žila, nebo byla aspoň zachována funkce krevního oběhu.

K sexuální manipulaci mohlo dojít v průběhu škrcení (což bylo málo pravděpodobné) nebo bezprostředně po škrcení. Poškození pochvy mj. hvězdicovitým natržením vchodu by ženě způsobilo silnou bolest, srovnatelnou s potížemi během porodu, kterou by určitě projevila intenzivní obranou a křikem.

Oděrky v bederní krajině mohly vzniknout při hrubém stahování oděvu, oděrky na dolních končetinách se daly vysvětlit vlečením těla pachatelem po drsném podkladu. Známky sebeobrany znalci nezjistili.

Krátce před činem požila žena tekutinu s kofeinem. V žaludku byly ještě nalezeny zbytky mandarinky nebo pomeranče, konzumované ne déle než dvě hodiny před smrtí.

V průdušnici se nacházely vdechnuté zvratky, které byly rovněž v jícnu. **Zvracení u poškozené mohlo být vyvoláno psychickými potížemi, problémy, pocity nervozity a strachu, z vědomí bezvýchodné situace hrozící smrtí.**

Tento poznatek soudních lékařů dobře a logicky korespondoval se zajištěnými stopami zvratků na oblečení mrtvé a na jejím těle. Další důležité konstatování expertů se nacházelo v závěru posudku:

Krátce před smrtí neměla žena nechráněný pohlavní styk. Ze strany pachatele se podle všeho jednalo o hrubý sexuální útok, možnost sebeukájení je proto nejvýš pravděpodobná.

◆ ◆ ◆

Severní Morava.

Okresní město Frýdek-Místek.

Novodvorská ulice, domy č. p. 3057–3059.

Přibližujme a zvětšujme na imaginární obrazovce satelitní snímek, abychom mohli detailně popsat místo vraždy…

Klíčovou roli pro pochopení situace na místě nálezu mrtvého těla Marie Přivřelové hraje totiž poloha tří inkriminovaných domů ve zmíněné ulici:

Sousedí nikoliv v řadě, ale v jakémsi pomyslném zástupu. Přední stěna „osmičky“ totiž začíná v půli „sedmičky“, to samé se týká

„devítky“, která má zadní ukončení stavby vysunuto nejdál z celého trojbloku.

Mikrosvět sám pro sebe? V určitých chvílích ano.

Další důležitý fakt spočíval v tom, že mezi střechami domů čísla popisného 3057, 3058 – právě na zdejší střeše tělo zavražděné ženy leželo – a 3059 existovala nevelká dilatační spára, kterou šlo při potřebné dávce odvahy překročit.

Každý z věžáků měl 14. pater, výtahy ovšem jezdily jen do třináctého podlaží. Odtud bylo možno stoupat výš jen po schodech. Ve 14. patře byl vedle strojovny výtahu vždy pouze jediný byt. Vedla k němu uzavřená chodbička, po jejíž levé straně se nacházely plechové resp. skleněné dveře umožňující vstup na střechu.

Podle domovního řádu měl vlastnit klíče od dveří kromě nájemníka bytu ve 14. patře ještě domovník. Vyšetřování vraždy ovšem záhy prokázalo, že teoretické předpoklady se s praktickými poznatky občas divoce míjejí…

Ovšem pozor! Uprostřed každé střechy stál přes celou šíři přístavek, vysoký cca 2,30 metru, rozdělující střechu na dvě nestejně velké části. Tato stěna představovala pro pachatele – pracujícího v časové tísni, s břemenem těla oběti a bez potřebného vybavení, ať už máme na mysli žebřík, nebo horolezecké pomůcky – jen složitě řešitelnou překážku.

Pokud tedy neměl schopnosti Supermana, Batmana či Spidermana, dodejme, nejlépe všech dohromady…

◆ ◆ ◆

Kriminalisté vypracovali verze k možnému pachateli a jeho motivaci:

1) Jedná se o osobu pocházející z okruhu rodiny či dalších příbuzných, motiv činu byl sexuální, loupežný nebo vyplynul z rodinných neshod.

2) Dále může jít o osobu mající k místu nálezu těla vztah, nebo osobu z řad nájemníků domů č. p. 3057, 3058, 3059, motiv činu byl sexuální nebo loupežný.

3) V úvahu připadá též náhodně se vyskytující osoba, popřípadě jedinec z řad deviantů a kriminálně závadových osob, motiv činu byl sexuální nebo loupežný.

Loupežný? Ale proč?

Tak se aspoň táže pozorný čtenář… Vždyť peněženka oběti zůstala v bytě Přivřelových! Jenomže fakt momentální nemajetnosti napadené ženy byl pro loupeživého pachatele zprvu utajen.

Navíc: s okamžikem Mariina pohřešování zmizely její hodinky zn. Čajka s pláštěm ze žlutého kovu (výrobní číslo 800 779), dále pár zlatých náušnic s oválným červeným kamínkem umístěným do středu. Nikdy se také nenašel zlatý prsten s červeným kamenem obdélníkového tvaru…

Takže loupež, ať už v primárním či sekundárním pořadí motivace, nemůžeme nikdy zcela vyloučit.

◆ ◆ ◆

Kriminalisté s maximálním nasazením sil rychle vyslechli a vytěžili zhruba 420 lidí, především nájemníků domu č. 3058 v Novodvorské ulici a obyvatel blízkého okolí.

Horečnaté tempo mělo svůj důvod, takřka třínedělní náskok pachatele vzbuzoval oprávněné obavy. Precizní práce pomohla sestavit mimořádně zajímavý a informačně bohatý časový snímek vraždy:

Pondělí 15. února 1993

20:50 Marie Přivřelová uložila děti k spánku a sleduje televizní program. Její manžel Rostislav odchází z domova na noční směnu: „Byl to zcela běžný den. Vařil jsem maso pro fretku, cítil jsem se před šichtou nějaký rozlámaný. Doma byla pohoda, žádná hádka, žádné napětí. Klapalo nám to, měli jsme se rádi."

??:?? V blíže neurčenou noční dobu šla na WC dcerka Přivřelových. „Maminka neseděla u televize v obýváku, ale spala v ložnici."

Úterý 16. února 1993

07:05 Nájemnice Sigmundová z domu č. p. 3058 slyší, jak u bytu Přivřelových klaply dveře. „Za ta léta bydlení už poznáte, odkud jaký zvuk přichází. Předpokládala jsem, že paní Přivřelová jde na nákup."

07:15 Miroslava Slavíková, bydlící ve Slezské ulici č. p. 2888, vyhlíží z okna svého bytu, vzdáleného od střechy domu č. 3059 asi čtyři stovky metrů.

„To datum si pamatuju dobře, můj syn šel na injekci a já jsem se dívala za ním z okna. Pak mě ale upoutalo dění na zmíněné střeše domu." Střechu ozařovalo vycházející slunce, byl mráz a dobrá viditelnost. Co tedy svědkyně viděla?

„Byl tam muž v modré bundě a nějaká barevně oblečená žena, zdálo se mi, že na tu zimu toho má na sobě nějak málo. On ji držel kolem pasu, ona se dívala dolů, stáli v hodně divné pozici. Jako kdyby ji tlačil ke kraji a současně ji přidržoval… Hned mě napadlo: *Chce ji postrašit?* A vzápětí *Snad ji ten chlap nechce shodit dolů?!*"

Svědkyně Slavíková si běžela pro brýle do vedlejší místnosti. Když se vrátila k oknu, bylo vidět na střeše jen mužskou postavu: „Ten chlap byl sehnutý, zřejmě něco dělal na podlaze střechy. To mě uklidnilo. Získala jsem dojem, že se jedná o izolatéra, upravujícího zatékající střechu. A že ta žena mu předtím ukazovala nějakou závadu."

07:25 Svědkyně Veličková, bydlící v domě č. p. 3058 ve 4. patře, slyší několik výkřiků o pomoc. „Znělo to jako *Pomoc!* a *Ne!* Zdálo se mi, že zvuk jde jako ze shora, ze střechy."

07:30 Nájemnice Timčová, bydlící ve 13. patře domu č. p. 3058, slyší z chodby podivné, podezřelé zvuky:

„Připadalo mi to, jako kdyby někdo táhl po zemi něco těžkého, například pytel s pískem. Vnímala jsem ty zvuky směrem od výtahu vzhůru po schodech do 14. patra. Chtěla jsem se jít podívat, co se děje, jenomže vtom zazvonil telefon. Během hovoru jsem pak na svůj úmysl zapomněla, ty zvuky se už taky neopakovaly."

◆ ◆ ◆

Takže si můžeme předchozí – v řadě ohledů velmi dramatický! – časový snímek shrnout:

Zdá se takřka jisté, že kritické chvíle tragického osudu Marie Přivřelové se odehrály nikoliv za tmy a relativního klidu noci z 15. na 16. února, ale až ráno, dokonce za bílého dne, kdy dům už „procitl" ke standardnímu dění.

Pachatel, samozřejmě popoháněný nutkavostí svého deviantního založení, tak prokázal značnou porci sebevědomí, chladnokrevnosti a schopnosti improvizovat!

Hypoteticky řečeno, žena neodešla z bytu do místní prodejny (nevzala si peníze ani nákupní tašku), ale mohla být – nepochybně někým známým – vylákána na chodbu, resp. na střechu domu. Závěrečnou fázi „transportu" už zřejmě absolvovala jako oběť výhrůžek a donucovacího násilí.

Vyšetřovatel případu Luboš Valerián,[10] sám bydlící ve Frýdku-Místku, se logicky nespokojil s pouhými slovy důležité svědkyně. Prověrka výpovědi Miroslavy Slavíkové se konala 19. března v dopoledních hodinách:

„Cíl byl jasný. Chtěli jsme ověřit, co, kde a jak mohla svědkyně 16. února v ranních hodinách na střeše domu č. p. 3059 v Novodvorské ulici vidět. Asi netřeba zdůrazňovat, že hlavně nás zajímal onen *sehnutý izolatér*. Z logiky věcí vyplývá, že se vůbec nemusel zabývat prací na střeše. Že ve skutečnosti viděla svědkyně pachatele, ohýbajícího se nad škrcenou obětí nebo manipulujícího s tělem již mrtvé ženy.

Dále nás zajímalo, zda je možné rozeznat barvu vlasů, pohlaví osoby, druh a barvu oblečení. Stejně tak jsme chtěli zjistit, do jaké míry je případné postavy vidět a jak dalece lze vnímat jejich činnost."

Vyšetřovací pokus trval zhruba devadesát minut. Kriminalisté bývají z nedůvěřivého těsta, a tak si prozkoušeli svědkyni několika

[10] Plukovník JUDr. Luboš Valerián, Ph.D., je čtenářům *Panoptika* znám především jako autor řady epilogů, které provázely první dva díly pentalogie.

nástrahami. Miroslava Slavíková ovšem pokaždé zareagovala velice dobře. Vyšetřovatel na konci prověrky konstatoval, že výpověď svědkyně je hodnověrná:

„Postavy našich figurantů na střeše byly z okna bytu ve Slezské ulici viditelné v horní části do půli stehen, se zřetelnými barevnými odstíny oblečení. Při vhodné kombinaci s oblečením jsme mohli rozeznat i barvu a délku vlasů.

Ještě dodám, že poněkud problematičtěji dopadl pokus se svědkyní, která slyšela, jak někdo táhne v 13. patře do schodů cosi těžkého. Ale ani tuto výpověď jsme nepustili ze zřetele, mohlo to tak být."

◆ ◆ ◆

V rámci informační objektivity o kauze Přivřelová musím uvést, že existovala ještě další zajímavá svědectví. Do předchozího časového snímku ovšem vnášela přinejmenším nepřehlednost, v horším případě otazníky navíc.

Například šlo o výpověď nájemnice Křibíkové z domu č. p. 3059, bydlící v 8. patře. Tato žena slyšela ráno 16. února pootevřeným oknem volání o pomoc: *Pomóóóc! Néééé!* Ženský nebo dětský hlas jako by zněl ze střechy – jenomže v 7:50 hod., tedy o pětadvacet minut později, než uvedla citovaná svědkyně Veličková.

Kolem 7:30 hod. viděl jistý školák Marii Přivřelovou v přízemí domu č. p. 3058 ve chvíli, kdy vybírala z poštovní schránky noviny. Ve chvíli, kdy odcházela k výtahům, chystal se vstoupit do domu asi 40letý muž hubené postavy a vysoký asi 165 cm. „Toho pána jsem viděl u nás v domě víckrát," dodal malý Vrbata.

Muže se později podařilo ztotožnit, nicméně určitá názorová a svědecká přestřelka se rozpoutala kolem věrohodnosti školákovy výpovědi v souvislosti s doručováním tisku. Noviny se totiž našly ve schránce Přivřelových ještě poté, co Marie začala být pohřešována.

Jenomže při opětovném vytěžení tvrdil Rostislav Přivřel, že v okamžiku, kdy se vracel z noční šichty domů – nešel sám, ale

v doprovodu kolegy, kterému slíbil zapůjčit jakousi videokazetu –, noviny v poštovní schránce určitě nebyly.

Kdyby tato kniha měla žánrový formát detektivního románu, určitě bychom si s chutí a v rámci žánru dopřáli efektní hypotézu: *Vrátil vychytralý vrah tiskoviny později, už po činu? A co přesně těmito smělými, ještě spíš drzými hrátkami sledoval?*

Jenomže jsme na líše literatury faktu. Takže poněkud prozaičtější možnost nám nabízí tehdejší šéf severomoravských operativců, pátrajících po pachatelích násilné trestné činnosti, podplukovník JUDr. Jiří Pščolka:

„Případ měl dlouhou dobu prioritu. Tahle vražda pro nás představovala mimořádnou profesionální výzvu, toužili jsme přijít celé té záhadě na kloub. Věnovali jsme proto pozornost každému detailu, na první pohled možná zbytečnostem… Kdo ale může tvrdit na počátku sběru informací, co je důležité a co není?

Takže jsme se důkladně zabývali i poněkud zamotanější situací ohledně doručování tiskovin do poštovní schránky rodiny oběti.

Zjistili jsme, že noviny a časopisy běžně donášel Antonín David. Ten vypověděl, že v úterý 16. února 1993 dával noviny do schránek v domě č. 3058 kolem 7:20–7:30 hod, což byl obvyklý čas v rámci jeho pochůzky. Do schránky č. 60 se jménem *PŘIVŘEL* vložil deník Nová svoboda a týdeník Česká televize, v domě se zdržel zhruba pět minut.

Také jsme zjistili, že čtenářsky žádaný a tehdy spíš ojedinělý týdeník s televizním programem, pravidelně vycházející v úterý, se často ztrácel. Přesně řečeno, někdo ho ze schránky kradl. Pan Přivřel proto nabádal manželku, aby v úterý chodila pro tiskoviny co nejdřív.

Právě jsem popsal standardní situaci. Pak si ovšem David uvědomil, že měl kritický týden dovolenou, zastupoval ho náhradník, který doručoval v domě už kolem 6:30 hod. Což Marii Přivřelové zřejmě neušlo – takže že se mohlo docela dobře stát, že se Přivřelová šla kolem 7:00 hod přesvědčit, zda už byly nové tiskoviny doručeny.

U schránek nebo cestou k nim mohlo dojít ke kontaktu oběti s pachatelem. V kritický den by tak Přivřelová noviny nevyzvedla. A do doby návratu jejího manžela pak mohl někdo – člověk se zločinem nijak nesouvisející – ukrást ze schránky televizní týdeník, popřípadě i deník, který později zase vrátil…," krčil rameny pplk. Pščolka.

Záhada… Zádrhel. A takových otazníků bylo víc!

◆ ◆ ◆

Operativní šetření mezi nájemníky trojbloku domů v Novodvorské ulici vyneslo kromě informací k oběti a fungování její rodiny také několik jmen podezřelých či abnormálně se chovajících jedinců.

Nejprve k viktimě…

„Byla jsem jedna z mála jejích kamarádek," uvedla nájemnice Jiříková z 9. patra. „Marie byla velice klidná, tichá až samotářská. S manželem žili vzorně, nehádali se, ona se taky v podstatě řídila jeho pokyny a neodporovala mu. Přítele neměla, chlapi ji vůbec nezajímali.

K manželovi se chovala klidně. Na děti ale občas hystericky křičela, ječela na ně až nepříčetným způsobem. Někteří lidé z domu jí to měli za zlé. Ale jinak se o děti starala příkladně. Byla hodně uzavřená, myslím si, že s cizím člověkem by se nebavila."

Další názory byly z obdobného soudku: *Tichá, samotářská, málokdo s ní uměl navázat kontakt… Šikovná na ruční práce… K alkoholu měla spíš záporný vztah… Nechala by na sobě dříví štípat, ale na svoje děti zařvat uměla… Byla taková divná. I dvě hodiny seděla a neřekla ani slovo… Pravidelně k nám ráno chodila pro mléko a pro rohlíky. Pokaždé přišla sama. Oblékala se vždycky stejně, po domácku, ze všeho nejvíc jsem si zapamatoval červenou zástěru…*

Matka oběti konstatovala: „Dcera byla od dětství tichá a neprůbojná. Protože byla pomalejší a trochu těžkopádná, chodila do zvláštní školy, ze které pak přešla na zvláštní učiliště. Marie byla typický samotář, neuměla se sžít s okolím, ale ani se svými dvěma sestrami."

Tolik k oběti vraždy. A co avizovaní výstředníci s podezřelými sklony?

Nájemník Josífek z domu č. p. 3059 prý v několika případech ohrožoval lidi nožem. „Kdysi byl úplně normální, vydělával dost, byt měl pěkně zařízený… A jak to tam teď vypadá? Ke zvratu v jeho chování došlo někdy v roce 1987 nebo 1988. Dal na šachtě výpověď, tvrdil, že vyhrál milión. Postupně rozprodal nábytek i kuchyňskou linku se sporákem… Chová se jako typický cvok, pošuk. Vyzývá náhodné kolemjdoucí na bitku, přitom je sušinka," zaznělo svědectví.

V *sušinkově* bytě také proběhla domovní prohlídka. Muži zákona hledali květinový truhlík s muškáty, který prý měl Josífek před časem ukrást z chodby ve 14. patře domu č. p. 3059, konkrétně před bytem Minaříkových.

Proč? Možná si vzpomenete na biologickou stopu z ohledání těla Marie Přivřelové, konkrétně šlo o částečky suchého listí ve vlasaté části hlavy. Podle znaleckého úsudku se jednalo o lístečky muškátu…

Josífkův byt v mnohém připomínal kompilaci odkladiště i bludiště, nicméně osud – údajně – kradeného truhlíku s muškáty se zařadil mezi další záhady kauzy.

◆ ◆ ◆

Mezi podezřelými z vraždy se vyskytovala také postava 31letého Richarda Schröttera, zaměstnance pekárny.

Zakrátko se mu dostalo pochybné výsady *Podezřelý číslo jedna*, kromě policie si to myslelo i okolí. Pan Schrötter byl vskutku svéráz…

Pro neshody se od něho odstěhovala manželka, příčiny vyvěraly z mužova sexuálně agresivního až sadomasochistického jednání, zvláště pod vlivem alkoholu. Svou ženu bil i před souloží, v září 1992 ji škrtil a kopal, sám od partnerky vyžadoval škrábání či kousání.

Bydlel ve 13. patře domu č. p. 3059, přesto pozicí bytu a balkonu patřil k nejbližším sousedům Přivřelových. Nájemníci ze stejného domu ho důvodně podezírali, že svého času vyryl do stěny výtahu vulgární nápis, hanící jednu sousedku:

VALČUHOVÁ MÁ VELKU PIČU A DÁVÁ ZA BONY.

V kritickou dobu totiž čekali sousedé ve věžáku na výtah, prudili, že neznámý cestující nápadně zpomaluje jízdu častými zastávkami, prý bylo dokonce slyšet škrábání… Když konečně výtah z 13. patra připutoval a lidé do něj nastoupili, mohli si nápis *v premiéře* přečíst.

Na sousedku Valčuhovou měl Schrötter spadeno i mnohem nebezpečnějším způsobem. Třeba několikrát za noc jí telefonoval, samozřejmě jako anonym, maskující svůj hlas:

Uškrtím tě! Zabiju tě! Teď jsi na řadě ty…

Poslední věta zazněla už po nálezu těla na střeše! Podle svědectví Valčuhové bylo velmi pravděpodobné, že volající během výhrůžného hovoru masturbuje. Typický sexuální agresor, dalo by se říci… Navíc s docela slušnými fyzickými parametry 183 cm výšky a 89 kg váhy.

Jako bývalý domovník klíč od dveří na střechu domu č. 3059 měl, v minulosti ho tam někteří nájemníci viděli. Schrötter se tím ostatně ani netajil: „Je dobré mít klíče od co nejvíc dveří," prohlásil dobromyslně.

Při vytěžení 7. března 1993 byl ovšem celý nesvůj: „Ten nález Přivřelové na sousední střeše mne fakt zdrtil, dolehlo to na mě. Navíc mi jeden známý dneska povídal, že se v jedné hospodě vykládalo, že Přivřelová měla být vrahem svázaná a zastřelená – a prý jsem to podle lidí udělal já!

Jsem z toho úplně hotový, klepu se, skoro se bojím chodit ven. Musím se co nejdřív očistit, jinak nebudu mít mezi lidma klid. Přitom alibi mám betonový, už v šest ráno jsem makal v pekárně. Ale copak to někoho zajímá? Pro ostatní jsem vrah – a hotovo!"

Rozklepaný Schrötter ovšem jedním dechem připustil, že Přivřelová byla jeho milenka!

„Sousedili jsme balkonem. Loni v květnu nebo červnu jsem ji přes balkon pozval k sobě na kávu. Přišla i s dětmi. Nabídl jsem jí alkohol, měl jsem úmysl s ní souložit. Tak jsem něco mezi řečí naznačil. Když se nevzpěčovala, odvedl jsem ji do ložnice a tam jsme to dělali. Zdálo se mi, že se jí to líbilo. Po chvíli odešla zase s dětmi pryč.

Byla to taková *tichá voda*, ale panák alkoholu v ní uměl něco nastartovat. Měli jsme spolu pohlavní styk ještě několikrát, zásadně u mě v bytě, nikdy u ní, naposledy jsme souložili v létě 1992."

Vymýšlel si Schrötter? Holedbal se svým chlapáctvím bez ohledu, že znásobí podezření vůči sobě? Nebo lze – naopak – doznání k sousedské avantýře vysvětlit jako chytrácký, vlastně vyviňující tah před dorážející loveckou smečkou:

Copak to nechápete? Kdybych Přivřelovou zabil, tak vám přece nikdy nepřiznám, že jsem s ní něco měl!

Ovšem jeden nepřímý důkaz proti sobě Schrötter *vyzmizíkovat* nedokázal. Mysleli si to kriminalisté, psali o tom ve svých profilingových posudcích i forenzní znalci:

Místo činu vraždy může být v rámci domů 3058 a 3059 kdekoliv. Ovšem z taktického i psychologického hlediska se zdá být téměř jisté, že pachatel by neodklidil tělo oběti na střechu domu, kde sám bydlí!

Fakt jo? ptá se čtenář, věčný pochybovatel a šťoural. *Ale co když šlo o superfintu? On přece mohl vědět, že oni budou vědět…*

Osobně se přikláním k názoru opavských expertů – pachatel mohl být odvážný i vychytralý, však to taky několika nápady v praxi prokázal. Ale jeho zločin měl spontánní charakter, v řadě věcí proto vrah musel jednat pod tlakem času i dalších okolností prvoplánově. Na kudrlinky s příměsí zvrácené geniality neměl prostor ani klid.

◆ ◆ ◆

Možnost, že Marii Přivřelovou usmrtil náhodný deviant, se v průběhu vyšetřování stala mizivou, podle pplk. Jiřího Pščolky „jednoprocentní":

„Regionální prověrky jedinců souzených za násilné sexuální delikty, nebo lidí léčených v nějakém specializovaném zařízení, samozřejmě proběhly. Všichni měli slušné alibi. Taky jsme si od toho moc neslibovali…

Proč? Za prvé pachatel projevil důvěrnou znalost topografie místa činu, pro orientaci spíš složitého než jednoduchého. Za druhé si

položme otázku, proč by se cizí člověk namáhal s komplikovaným, riskantním a zdlouhavým transportem těla na střechu? Proč by nenechal mrtvou oběť ležet někde na chodbě a v relativním klidu neopustil dům?“

Jiří Pščolka mě také upozornil na publikaci Stéphana Bourgouina *Bestiální vrazi*, přeloženou ze zahraničního titulu. Knížka – u nás ovšem vydaná teprve v roce 1994 – reflektuje psychologické profilování pachatelů sériových vražd zvláštním oddělením FBI. Uvádí mimo jiné i vraždu 26leté Franciny Evelsonové, spáchanou 12. října 1979 v Bronxu.[11]

„S vraždou ve Frýdku-Místku nese případ z Bronxu až zajímavé množství shodných rysů. Ne, nemyslím si, že se náš pachatel nechal inspirovat knihou, vždyť časově to nesedí. Mohu samozřejmě připustit, že se poučil z francouzského originálu nebo z nějaké překladové časopisecké verze, to se zcela vyloučit nedá.

Vždyť kauzy z Bronxu a Frýdku-Místku od sebe dělí téměř čtrnáct let. Spíš se ale domnívám, že projevy nemocné lidské psychiky se nedají vtěsnat do nějakých státních hranic ani světadílů. Že překvapivá analogie modu operandi může vzniknout u lidí, kteří o sobě vzájemně nevědí, nikdy se nepotkali.

Ještě si profesně postesknu. Je to hlas volajícího na poušti, ale musím to říct. Kdybychom totiž na vyšetřování vraždy Marie Přivřelové vyčlenili tým o dvaceti šesti lidech jako kolegové v USA, neměl by už kdo vyšetřovat naše další případy.“

◆ ◆ ◆

Francina Evelsonová, běloška drobného vzhledu, byla nalezena již zmíněného dne na střeše domu, kde bydlela – uškrcená popruhem

[11] Stéphane Bourgoin, *Bestiální vrazi*, NAVA 1994. Případem Evelsonová se rovněž zabývá publikace Johna Douglase a Marka Oldshakera *Lovec duší*, ALPRESS, 1997. Zajímavé otázce profilování (sériových) vrahů se samozřejmě věnuje *Panoptikum sexuálních vražd*, mimo jiné v 1. díle, v kapitole *Smrt v čase vánočním*.

své kabelky, s obličejem rozmláceným takřka k nepoznání a tělem poznamenaným řáděním sadisty, včetně kousanců.

Prsní bradavky jí pachatel odřízl a rovnoměrně položil na hrudník. Na břiše měla oběť napsáno *Fuck You*, na vnitřní straně stehna byl zas vzkaz: *Nikdy mě nechytíte!* Kalhotky zakrývaly ženin obličej, v genitálu měla zastrčené inkoustové pero a deštník, v ochlupení podbřišku stál hřeben. Zápěstí a kotníky Evelsonové byly svázány jejími nylonovými punčochami.

Vrah kromě nože k zohavení těla použil předměty patřící výhradně oběti. Z toho detektivové usuzovali, že zločin nebyl připravován. Pachatel nemohl ani předpokládat, že Francinu v domě potká – dívka se každý den spontánně na poslední chvíli rozhodovala, jestli půjde po schodech nebo využije jízdu výtahem.

Časový snímek jejího posledního rána?

Francina vstala v půl sedmé, lehce posnídala kávu a džus a vzápětí odešla do zaměstnání. Na schodech po ní zůstala pohozená kabelka. Poplašení rodiče prohledali celý dům, teprve odpoledne někoho napadlo podívat se taky na střechu…

Nasazení velkého počtu detektivů nepřinášelo kýžený výsledek. Na pomoc newyorské policii dorazila FBI, jejíž experti definovali pravděpodobný psychologický profil Francinina vraha:

A) Pachatel se musel v domě a jeho denním rytmu dobře vyznat. Suverénně na sebe vzal riziko vraždy v časově nejživějším momentu ranních odchodů do zaměstnání. Na druhou stranu věděl, že nejklidnějším místem pro realizaci jeho zvrácených tužeb a praktik bude střecha. Ještě po činu se na ní zdržel relativně dlouhou dobu.

B) Měl zřejmě mírumilovný vzhled, když dívku nepolekal a mohl se k ní přiblížit. Možná, že už se někdy na schodech potkali a byli si do určité míry povědomí. Že vrah oběť znal, nasvědčovalo i důkladné rozmlácení obličeje – pachatel chtěl dívku depersonifikovat, vymazat rysy jejího obličeje.

C) Poloha těla napovídala, že **pachatel nejspíš kopíroval scénu z nějakého sadisticky zaměřeného pornočasopisu.** Podobné tiskoviny asi pečlivě uschovává. Bude zřejmě i jinak „sběratelsky" zaměřen, když z místa činu odnesl přívěšek patřící oběti.

D) Jedná se o bělocha, vzhledem k uváženosti činu lze vyloučit mladický věk, spíš půjde o **muže ve věku 25–30 let**. Alkohol ani drogy nehrají v jeho životě významnou roli, což lze usuzovat z ranní hodiny, kdy došlo ke spáchání zločinu. Má průměrnou inteligenci, nesloužil na vojně. Při styku se ženami prožívá problémy, nemá velké sexuální zkušenosti, žije sám a ženy nenávidí.

E) Mrzačení už mrtvého těla oběti ukazuje na **dezorganizovaného vraha**, zmateného jedince, prakticky neschopného udržovat kontakty s lidmi v běžném životě, člověka s mentálními problémy, které může řešit sebevražednými pokusy…

Šestadvacetičlenný tým detektivů uspěl až po dlouhých třinácti měsících. Pravda, sestavený profil velmi dobře odpovídal nezaměstnanému herci Carminu Calabrovi. Jeho otec v inkriminovaném domě bydlel, syn ho často navštěvoval.

Calabro byl jedináček, nikdy se neoženil, vlastnil sbírku tvrdé pornografie. Jeho sousedé ho nikdy neviděli s přítelkyní, nepodařilo se zjistit jeho kontakty se ženami. Na vojně nebyl. Opakovaně se pokusil o sebevraždu otrávením nebo oběšením. Pravidelně trpěl depresemi, bral na ně řadu medikamentů…

Z původního seznamu podezřelých byl ovšem vyškrtnut, disponoval velmi dobrým alibi, v době vraždy se totiž měl nacházet v psychiatrické léčebně. Teprve zevrubnější vyšetřování odhalilo, že vzhledem k nedostatku bezpečnostního personálu dokázali nemocní léčebnu snadno nepozorovaně opouštět a stejně tak se do ní i vracet.[12]

---

[12] I v tomto ohledu najdeme analogii v historii tuzemské kriminalistiky, viz Panoptikum, 2. díl, kapitola *Bratři jak se patří.*

Přestože se Carmino Calabro k vraždě Franciny Evelsonové nikdy nedoznal, byl odsouzen k 25 letům vězení. Jako korunní důkaz posloužily soudu otisky jeho zubů zajištěné na těle oběti.

◆ ◆ ◆

Tolik odbočka za oceán…

Už v našem úvodu zazněla klíčová otázka každého mordu: KDO JE VRAH?

Stejným dechem museli ovšem severomoravští kriminalisté nastolit další stěžejní otázku, s tou předchozí související na principu spojených nádob:

JAK A KUDY SE PACHATEL S OBĚTÍ – AŤ UŽ SE ŽIVOU, ČI MRTVOU – NA STŘECHU DOSTALI?

Ve čtvrtek 28. dubna 1994 uspořádal Luboš Valerián další vyšetřovací pokus s názvem *Horolezec*. Pokus měl za cíl ověřit možné varianty transportu vraha a mrtvého těla z chodby ve 14. poschodí domu č. p. 3058 na střechu:

1) Možnost, kdy pachatel dostává nejprve tělo zavražděné ženy na střechu oknem z chodby, pak tam vyleze sám.

2) Možnost společného přístupu pachatele i mrtvé oběti oknem z téže chodby na střechu.

3) Pachatel vyleze na střechu jako první, pak se snaží dostat nahoru i tělo.

Figurantem se stal průměrně zdatný horolezec, vybavený lany a dalšími potřebnými proprietami, coby „oběť" mu posloužila zápasnická figurína o váze 38 kg. Marie Přivřelová vážila jako dospělá žena samozřejmě víc, ale v daném případě hmotnost panáka postačovala.

Výsledky?

Varianta č. 1: Figurant stojí v chodbě 14. poschodí, okno je otevřeno, tlakem přes kovové zábradlí, které je do jedné třetiny výše okna, přetlačuje figurínu na střechu domu č. p. 3058. Tato dopadá hlavou na krajní část střechy a zůstává ležet. Pak přelézá také figurant a dostává se rovněž na střechu.

Varianta č. 2: Figurant si upravuje figurínu tak, že ji částečně zavěšuje přes ochrannou mříž v okně chodby, a to v její levé části. Zbývajícím prostorem vedle figuríny přelézá mříž, dostává se na střechu, ze které pak tahem za oděv (kabát) přetahuje figurínu k sobě na střechu, kam ji také dostává.

Tento způsob dopravy je nejméně obtížný, i když průlez figuranta kolem figuríny na střechu je dosti krkolomný vzhledem k nedostatku místa. Při tahu poškozené přes zmíněné mříže lze předpokládat vznik určitých drobných, leč viditelných poranění na jejím těle, rovněž tak je nutno předpokládat kvalitní fyzické dispozice pachatele.

Varianta č. 3: Figurant přelézá přes mříž na střechu, figurína leží na chodbě 14. poschodí domu č. p. 3058 a k pokusu o její vytažení je použito prádelní šňůry omotané kolem krku… Ačkoliv se figurant snadno dostává na střechu, vytažení figuríny není možné v důsledku vznikajících nevhodných úhlů, znesnadňujících plynulé tažení, či v důsledku blokace šňůry přes mříž.

Shrnutí zajímavého vyšetřovacího pokusu?

Efektivita poznatků z akce *Horolezec* poněkud bledne v kontrastu s jedním faktem: Všechny užité varianty transportu by musely zanechat – v reálu ovšem neexistující – výrazné a trvalé známky otěru či stěru. To samé se týká i – teoreticky – vysoce pravděpodobných drobných zranění oběti, ať už vitálního charakteru či vzniklá *post mortem*.

„Přesto považuji vyšetřovací pokus *Horolezec* za užitečný. Právě jeho zásluhou začala pro nás chodba 14. patra domu č. p. 3058 ztrácet na zajímavosti," konstatuje vyšetřovatel Valerián.

Započala tedy Marie Přivřelová svou osudnou a bolestnou cestu na střechu „osmičky" ve vedlejší „devítce"?

◆ ◆ ◆

Naše vyprávění o vraždě na střeše frýdecko-místeckého věžáku nakročilo do druhé poloviny. Nabízí se proto shrnutí pravděpodobného sledu událostí kritického rána 16. února 1993, s přihlédnutím

k denním zvyklostem oběti, jakož i soudně lékařským či kriminalistickým poznatkům:

A) Setkání s pachatelem

Marie Přivřelová navštěvovala téměř denně obchod s potravinami v domě č. p. 3057. Nikoliv ovšem ráno 16. února. Jak už bylo několikrát řečeno, doma zůstala její peněženka, prodavač Polák ženu rovněž neviděl.

Zdá se tak pravděpodobnější, že byt opustila kolem 7. hodiny ranní proto, aby se přesvědčila o doručení televizního týdeníku. Někde v okolí poštovních schránek se setkala s pachatelem, který ji odtud mohl pod nějakou záminkou vylákat nebo donutit k přesunu do vedlejšího domu č. p. 3059.

B) Pachatelova agrese a její projevy

Důležité je konstatování soudního lékaře o příčinách zvracení poškozené. Vyloučit nelze mechanické dráždění při opakovaných náznacích škrcení, tedy jakési *přiškrcování*, především se ale nabízí strach z bezmoci a pocitu smrtelného nebezpečí.

Z nálezu zbytku zvratků na jejím těle a oděvu lze soudit, že zavražděná byla napadena pachatelem v době, kdy měla ještě oblečený kabát a pod ním oblečení, v jakém ráno opustila byt… Vzhledem k zakrvácení kalhotek je pravděpodobné, že nebyly během pachatelovy agrese zcela staženy, nebo byly dodatečně opět oblečeny.

Pokusme se taky zodpovědět několik otazníků v souvislosti s ustřiženou či uřezanou nohavicí silonových punčoch oběti. Použil je pachatel ke **svázání**? Nebo ke **škrcení**? Ponechal si punčochu – pravděpodobně i s jednou shrnutou ponožkou – jako **fetiš**?

Nic není vyloučeno, naopak zmíněná punčocha mohla postupně posloužit jako prostředek ke splnění **všech tří možností** vyplývajících z pachatelových potřeb a tužeb.

C) Způsob transportu

Viktima Marie Přivřelová dospěla na střechu pravděpodobně živá, možná mrtvá. Jakým způsobem ji pachatel transportoval na střechu – a na kterou konkrétně?

Vyšetřovací pokus *Horolezec* v podstatě zpochybnil možnost přístupu na střechu z chodby ve 14. patře domu č. p. 3058. Stejně tak vyloučili kriminalisté cestu z předsíně bytu nájemníka Šimka v témže domě. S vysokou pravděpodobností tak zbývá jedině přístup z domu č. p. 3059.

Tudy za předpokladu uzamčených dveří z chodby ve 14. podlaží, vedoucích do chodbičky a ke dveřím na střechu, mohly teoreticky projít jen čtyři osoby, vlastnící klíč:

Domovník Pěnčík.

Nájemník z přízemí Kura.

Dále nájemník ze 13. patra Schrötter…

Ale také nájemník ze 14. podlaží Minařík.

A prakticky? Operativní šetření nevyloučilo, že osob, majících konkrétní klíč, nemůže být víc. Naopak prokázalo, že zmíněné skleněné dveře nebyly důsledně zamykány, vstupu chodbičkou na střechu tak mohl využít kdokoliv.

I s výpomocí faktu, že poškozená měla ve vlasech uschlé listí z muškátu, který rostl v truhlíku na chodbě ve 14. patře, před bytem obývaným manžely Minaříkovými, lze finálně konstatovat:

Marie Přivřelová, ať už mrtvá nebo živá, byla dopravena na střechu domu č. p. 3058 – kde se našla její mrtvola – přes dům č. p. 3059.

◆ ◆ ◆

Vyšetřovatel Luboš Valerián požádal o spolupráci forenzní experty z Psychiatrické léčebny v Opavě.

První ze dvou posudků vypracovali psychiatr MUDr. René Grumlík, CSc., a MUDr. Milan Vilč s bližším zaměřením na sexuologii. V rámci pokusu o profil neznámého pachatele znalci konstatovali řadu úvah, které lze shrnout do několika bodů:

A) Existuje předpoklad psychosexuální, byť patologicky orientované vyzrálosti, které dosahuje muž ve věku dospělosti, tedy zhruba v rozmezí 25–45 let.

B) Provedení činu vyžadovalo poměrně značnou sílu, útočník by měl být fyzicky zdatný.

C) Nepochybně se jednalo o programované a sexuálně motivované jednání se sexuálně aberantní agresí. Přivřelovou si předem vyhlédl jako oběť, žena vzhledem ke své submisivní povaze dobře zapadala do jeho plánů a představ.

D) Nemá vytvořen stálý a kvalitní partnerský vztah, je třeba počítat s manželským rozvodem, stejně tak s častými rozchody z nedlouho trvajících konkubinátů.

E) Nelze vyloučit, že pro agresi vůči ženám stál už před soudem nebo byl projednáván pořádkovou komisí. Své by jistě dokázaly o jeho sadistických náznacích a projevech sdělit exmanželka a bývalé partnerky. Nicméně svým vystupováním na veřejnosti nemusí být nijak nápadný.

F) Akcentovaná osobnost pachatele nemá příliš diferencovaný formát, je třeba počítat s některými asociálními rysy, zájmy zaměřenými převážně do oblasti erotiky, se zanedbaností v oblasti tzv. vyšších citů.

G) Nic nenasvědčuje představě o abnormním až chorobném vztahu k jakýmkoli psychotropním látkám.

◆ ◆ ◆

Z hlediska charakteristiky způsobu a časování pachatelovy agrese rozvedli znalci Grumlík s Vilčem řadu úvah:

„Násilnický, surový útok byl zahájen zřejmě nečekaně, byl proveden škrtidlem zezadu s velikou razancí, neumožnil oběti ani zahájit obranu. Bezprostředně následovala sexuální manipulace na zbezmocněné a biologicky umírající ženě. Razance útoku nechává vzniknout představě, že útočník nepočítal s erotickou komunikací ze strany oběti."

To by svědčilo pro sadistickou deviantní motivaci. Znalci ale zcela nevyloučili ani takovou modelovou situaci, kdy agresor navodí

úvodní sociální fázi s postupným sbližováním, kdy s vyhlédnutou obětí zprvu *nezávazně* konverzuje – především s ní ale takticky manipuluje, aby navodil situaci příznivou pro zaútočení.

Základní verbální kontakt mohl být podle znalců usnadněn faktem, že se pachatel s obětí vzájemně znali a sdíleli bydlení v rámci trojdomu na Novodvorské ulici.

Posudek nabízel širší škálu možností, včetně verze, že se poškozená mohla s pachatelem znát *velice dobře*. Že vražedným událostem předcházely starší intimity, na jejichž základě mohla být žena pozvána **do bytu pachatele**.

„Tam došlo během sbližování k sadistickým projevům, pokračujícím i přes nesouhlas oběti. Surovosti se nakonec vymkly mužově kontrole – až stál nad **těžce zraněnou, možná umírající obětí**, které se potřeboval zbavit."

Opravdu? Opavských znalců jsem si pro jejich erudici i pracovní výsledky vždy vážil. Stejně tak je mi jasné, že profilingový posudek se musí logicky vyznačovat štědrostí nadhazovaných úvah, prosíváním řady možností a jejich variant.

Nicméně převeďme poslední myšlenku do reality, naroubujme ji do děje konkrétních postav… Nikdo nepochybuje, že sex stejně jako láska má nepřeberné množství podob, včetně předeher a doher. Třeba i pouhého několikaminutového vybití nahromaděného pohlavního pudu…

Do jaké míry je ovšem pravděpodobné, že – údajně – nevěrná Marie pílí kvůli sexu do Schrötterova bytu brzy ráno, v blížícím se časovém presu denních povinností (vybrat noviny ze schránky, nachystat snídani, připravit děti k odchodu do školy)?

Tady logika věci poněkud vrávorá, že?

Proto se – i vzhledem k výpovědi svědkyně Slavíkové o ranním dění na střeše domu č. p. 3059, včetně dalšího svědectví o ženském křiku – budeme věnovat variantě, že vrah vylákal živou a kooperující Přivřelovou na plochu střechy.

V dalším vývoji událostí, ve shodě se znaleckým posudkem, se pachatel postaral (bez ohledu na skutečné pořadí) o tyto úkony vůči oběti: vysvlečení, škrcení, hrubá sexuální manipulace s tělem – a samozřejmě i zavraždění ženy. Celkově tak jde o učebnicovou ukázku aberantní agrese.

Došlo-li k útoku na střeše (nebo i kdekoliv domě), pachatel neměl příliš možností k odstranění mrtvoly. Ponechat ji na střeše bylo snad jediným možným uspokojivým řešením. Navíc počasí, které se blížilo na severní Moravu, hrálo vrahovi nezaslouženě do karet!

Nebýt totiž vytrvalého a vydatného sněžení, existence mrtvoly by sotva zůstala pro okolí delší dobu utajena. Což výmluvně dosvědčuje rychlost reakce nájemníka Šimka, majícího z bytu ve 14. patře domu č. p. 3058 na tuto část střechy dobrý a taky každodenní výhled. Stačilo předjarní tání sněhu…

„Ze tří variant nakládání s obětí po činu, tedy odhození (podle terminologie FBI *dump*), ukrytí (*conceal*) i vystavení (*display*), využil pachatel z každé možnosti něco," poznamenali psychiatři Grumlík a Vilč. Ano, je třeba zdůraznit, že scéna vraždy obsahuje dvě proti sobě směřující tendence, které se v úvahách pachatele musely střetnout:

Jednak se snažil mrtvolu ukrýt a oddálit tak vyšetřování. Zároveň ale chtěl naplnit tužbu většiny deviantů této kategorie. Proto nahé tělo oběti nezakryl či nezaházel předměty, které se mu na střeše nabízely, popřípadě je mohl donést. Naopak, svoje „dílo" exhibičně vystavil pro všechny budoucí nálezce.

◆ ◆ ◆

Na vypracování pachatelova profilu se současně podílel vlastním posudkem PhDr. Petr Vavřík, soudní znalec z odvětví klinická psychologie, další mediálně velmi známý pracovník Psychiatrické léčebny v Opavě, se kterým jsem měl možnost osobně spolupracovat.

Z **faktografie skutku** můžeme Vavříkovým pohledem citovat tyto zásadní body:

„Marii Přivřelovou lze charakterizovat, pokud jde o vnější dojem, jako drobnější, jemnou ženu, příjemného zevnějšku, dostatečně vybavenou sekundárními pohlavními znaky, schopnou muže upoutat také svými delšími hustými tmavými vlasy. Svým chováním pak byla schopna budit dojem ženy tiché, poddajné, pokorné. Pokud kontakt mezi pachatelem a obětí nebyl náhodný, pak volba této ženy jako objektu činu signalizuje erotické zaměření pachatele. Ukazuje na muže, který se potřebuje cítit jako výrazně dominantní, až omnipotentní člen páru. Je pro něj důležitá fyzická převaha nad ženou, zřejmě si libuje v její bezbrannosti (při tom však preferuje tělesné znaky plnohodnotného ženství). Lze též v této souvislosti uvažovat o určité nejistotě pachatele v kontaktu se ženami aktivními a sebevědomými."

K širší topografii místa nálezu oběti se můžeme v témže posudku dočíst:

„Nejen logika možností vstupu na střechu, ale samotný fakt, že pachatel toto místo zřejmě cíleně zvolil a že se po něm pohyboval s určitou jistotou, podporuje hypotézu, že pachatel měl k tomuto místu vztah – buď jako současný nebo minulý obyvatel domů k sobě přilehlých, či jako člověk, který zdejší prostory poznal například z důvodů profesních.

V ještě obecnějším úhlu pohledu je volba střechy pro realizaci takového skutku možným indikátorem osobnostního svérázu, tíhnutí k nezvyklostem, snad i jistého romantismu a touhy po prostoru (na rozdíl od jiných míst, jež nabízí velkokapacitní panelový dům, tedy sklep nebo výtah). Současně – a patrně zejména – měla tato volba svůj praktický aspekt, neboť se z hlediska pachatele jedná o místo s malým rizikem setkání s jinými osobami."

Forenzní znalec Vavřík dále hovořil k **umístění těla a poloze oběti**. Ležící tělo u krajové zídky střechy je méně nápadné. Pozice vleže na zádech s nataženým tělem, bez bizarností, nasvědčuje jisté potřebě „úhlednosti", předpokládá „uklízecí" aktivity pachatele, za nimiž lze tušit jistý smysl pro konvenčnost a pro pořádek.

„Pozice rukou má jistý nádech ležérnosti, nelze rozhodnout, zda jde o záměrné aranžmá pachatele, nebo o výsledek praktických manipulací s tělem.

V prvním případě by bylo možno usuzovat na jisté estetické cítění, smysl pro efekt, v úvahu připadá též snaha překrýt fakt vlastních hrubých sexuálních manipulací decentní, nevulgární polohou oběti (pozice s rukou těsně za hlavou, ba téměř pod hlavou, může vytvářet dojem ženy uvolněně odpočívající, snící).

Při určité dávce spekulační odvahy lze tedy dedukovat, že pachatel byl schopen jisté reflexe vlastní nemorálnosti, snažil se vražednou scénu harmonizovat, **nepřipustit dojem obscénnosti**. Odtud pak plyne hypotéza, že pachatel není vyhraněně asociální a mravně defektní osobnost."

◆ ◆ ◆

Rekonstrukci děje rozvíjel soudní znalec Vavřík od chvíle, kdy pachatel přivedl žijící oběť na střechu a snažil se v ní velmi rychle nabudit, ještě spíš umocnit submisivní pozici s navazujícím pocitem ohrožení života.

Vzhledem k výšce střechy se samozřejmě nabízejí výhrůžky shozením, nelze vyloučit ani přiložení ostří nože k tělu nebo nasazení škrtidla. Obě možnosti evokují snadné dirigování pohybu oběti a vynucení si její pokory.

V této fázi došlo ke svlečení sukně, proto byla nalezena na jiném místě a nedošlo k jejímu svržení spolu s ostatními svršky do dilatační spáry.

Ze stavu chodidel oběti lze usuzovat, že po svlečení punčoch (patrně překotném) chodila po střeše bosa. Stav halenky svědčí pro to, že byla z těla oběti rovněž stržena. Fakt odřezání jedné z punčoch asociuje potěšení z destrukce, stejně tak fetišistickou orientaci na ženskou nohu (odřezaná punčocha ani boty oběti nebyly nalezeny).

Stav kalhotek nasvědčuje, že aspoň část sexuálních manipulací byla provedena bez jejich svlečení. To vše svědčí pro značnou dynamiku a překotnost pachatelova chování.

Oděrky a podlitiny na nohou oběti naznačují motorickou aktivitu poškozené, například kopání, útěk se zakopnutím či nárazy na překážky. Podlouhlé oděrky, zvláště kolem kotníků, asociují kolizi s lany hromosvodů, jež jsou vedena těsně nad povrchem střešní plochy.

Ukojení pachatele? Vyloučit nelze pohlavní styk s obětí bez ejakulace, mnohem pravděpodobněji se ale jeví, že **konvenční pohlavní styk nebyl pro pachatele po rozehrání tak dramatické scény dostatečně atraktivní sexuální aktivitou.**

Sexuální vzrušení pachatele nejspíš vyvrcholilo během hrubé sexuální manipulace ve vagině oběti se současnou masturbací, velmi pravděpodobně lze v této souvislosti uvažovat o použití uřezané punčochy.

Závěrečné shrnutí patří konstatování, že na střeše domu v Novodvorské ulici se odehrál čin s jasným rukopisem sadistické vraždy. Narůstající sexuální neklid a podrážděnost měly zhruba tři fáze:

1) Navození strachu o život.

2) Hrubé vysvlečení a podrobivé manévry s nahou či téměř nahou obětí v mrazivém počasí.

3) Devastace vagíny a uškrcení oběti.

◆ ◆ ◆

Tolik teoretické předpoklady forenzních odborníků. A co kriminalistická praxe?

Podezření z pachatelství vraždy se nakonec zúžilo a ustálilo na dvou mužích z domu č. p. 3059.

Prvním z nich byl nájemník bytu ze 14. patra, 23letý Miroslav Minařík, ženatý, student Vysoké školy báňské, nacházející se v období před závěrečnými zkouškami.

Nelze popřít, že jeho hlavním „proviněním“ byla poloha bytu, umožňující hladký přístup na střechu. Kriminalistům samozřejmě také neušlo, že z balkonu Minaříkových se nabízel velmi dobrý výhled do kuchyně Přivřelových, vlastně se jedná o vzdálenost pouhých několika metrů.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy ***Monstru podoben (2. vydání)*.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.